

Tbülten 20

TEKFEN GRUP ŞİRKETLERİ BÜLTENİ, Ekim-Aralık 2012

- TOROS TARIM'DAN DEV YATIRIM
- GULLIVER DEVLER ÜLKESİNDE
- ZİYARET TEPE
- ŞİMDİ OKULLU OLDUK

Duvarlar dolusu tarih

NAKIŞ YAPAR GİBİ TARİHİ İŞLEMEK

2001 yılından beri süren titiz ve ayrıntılı çalışmalar sonucunda Diyarbakır yakınlarında Asurlulara ait bir kent olan Tuşhan'a (bugün Ziyaret Tepe) ait kalıntılar gün ışığına çıkarıldı. Son üç yıldır Erhan Öner'in şahsi desteği ve 2012 yılında Tekfen Vakfı'nın kurumsal sponsorluğuyla sürdürülen kazılar, arkeoloji dünyasını heyecanlandıran yeni buluşlara sahne oldu. Antik kent, 2015 yılında İlisu Barajı'nın tamamlanmasıyla sular altında kalacak.

Tekfen Grup Şirketleri Bülteni / Ekim-Aralık 2012 / Sayı 20

Tekfen Holding A.Ş. adına sahibi
Ahmet İpekçi

Genel Yayın Yönetmeni (sorumlu)
Dorottya Maria Kiss Kalafat (Tekfen Holding)

Yayın Koordinatörü
Esra Tüzgiray Kılıç (Tekfen Holding)

Organizasyon
Nilüfer Özönder (Tekfen Holding)

Katkıda bulunanlar
Levent Kafkaslı, Özlem Gündoğdu (Tekfen İnşaat) / Tuna Palaçı (Toros Tarım)

Fotoğraflar
Bünyad Dinç, Gülnur Sözmen

Yönetim yeri
Tekfen Holding A.Ş.
Kültür Mahallesi, Tekfen Sitesi, Aydınlık Sokak,
A Blok, No. 7 Ulus
Beşiktaş - İstanbul
Tel: (212) 359 33 00

Yayına hazırlayan
Kurumsal Yayınlar Araştırma, Danışmanlık,
Tanıtım ve Organizasyon Hizmetleri Ltd. Şti.
Ortaklar Caddesi Sonu, Pehlivan Sokak, Nasuh
Bey Apt., No. 35/B, D. 2 Mecidiyeköy
Şişli - İstanbul
Tel: (212) 211 23 79

Basım
Ofset Yapımevi
Şair Sokak, No. 4 Çağlayan Mahallesi,
Kâğıthane - İstanbul
Tel: (212) 295 86 01

© Üç ayda bir yayımlanır. Tekfen Holding'in ücretsiz iletişim bültenidir.
Yazı ve görsellerin her türlü telif hakları Tekfen Holding'e aittir.

Haberler

- 4 TOROS TARIM'DAN DEV YATIRIM
- 6 PATATES TOHUMLARINA DOĞAL BUZDOLABI
- 7 SESSİZ VE DERİNDEN!..
FAS'TA RAMAZAN YARDIMI
TOROS, AÇIK TARLA FUARI'NDA
- 8 İPLOCA YENİDEN İSTANBUL'DA

Dosya

- 10 GULLIVER DEVLER ÜLKESİNDE

Mercek

- 24 ASURLULARDAN BUGÜNE BİR MİRAS: ZİYARET TEPE

İçimizden Biri

- 32 DUVARLAR DOLUSU TARİH: ERHAN ÖNER

Sosyal Sorumluluk

- 36 SONBAHAR KONSERLERİ
- 37 "MÜTHİŞ KEMANCI" İSTANBUL'DA
- 38 ŞİMDİ OKULLU OLDUK
- 40 ATATÜRK HAYRANI BİR BÜYÜKELÇİ
- 43 TÜRK ŞEHİTLERE SAYGI

İnsan Kaynakları

- 43 TERFİ EDENLER

Anılarda Kalanlar

- 52 TEKFEN İMALAT'IN FOTOROMANI

YENİ OKULUMUZLA MUTLUYUZ

Ceyhan'ın Sarımsazı beldesinde inşa edilen Toros Tarım Necati Akçağlılar İlköğretim Okulu, 17 Eylül'de kapılarını çocuklara açtı. Okulun sıralarını dolduran öğrencilerin yüzünde yepyeni bir okula kavuşmanın sevinci okunuyordu.

Paris'ten Geçti Sonbahar

(1906)

Dün, sessizce geçip gitti Paris'ten sonbahar.
Saint-Michel'e çıkan bir sokağı iniyordu
Yürüyordu sıcaktan uyuklayan ağaçların altında,
Kararlı, bana doğru geliyordu.

Ağır adımlarla yaklaşıyordum Seine nehrine.
İçimde ölmüş ormanların ateşi şarkı söylüyordu.
Garip bir şarkı, acımasız, kan rengi
Bana kendi ölümünden söz ediyordu.

Yanıma geldi sonbahar. Bir şeyler söyledi kulağıma
Saint Michel Bulvarı korkudan tir tir titriyordu
Ve yol boyunca şen şakrak yapraklar
Neşe içinde dans ediyordu.

Bir an sürdü. Umarsamadı yaz, tınmadı bile,
Ve güz gülerek ayrıldı Paris'ten ruh gibi bir anda.
Geçip gitti. Ama bilen kimse yok olan biteni
O ağır ağaçların altında benden başka.*

Yaz yerini sonbahara bıraktı. Ben de bu vesileyle sevdiğim saydığım Macar şair Ady'nin bir sonbahar şiirini paylaşarak yazıma başlamak istedim.

Bu sayımızda neler olacağına göz atalım. Şantiye ve üretim tesisleri ziyaretiyle kaleme alınan yazı dizimiz, "Gulliver Devler Ülkesinde" başlıklı yazıyla devam ediyor. Esra bu sefer Tekfen İmalat'ın Derince fabrikasını ziyaret etti. Bakın, bu geziler sahici, öyle düzmece sanal ortamda yapılmış röportajlar değil! Ziyaret ettiğimiz yerlerde herkes bülteni dört gözle bekliyor, yedi göbek akrabasıyla paylaşmak için kapış kapış kapışıyor. Şaka bir yana, meğer ne kadar da önemliymiş. Biz de sohbet ettiğimiz insanlarla tanışmış olmaktan, birkaç saatliğine de olsa yaşantılarına dahil olmaktan büyük haz alıyor, 10 ülkeye yayılmış Tekfen ailesinin fertlerini bu sayfalarda buluşturmaktan mutlu oluyoruz. Henüz sıra gelmeyenlerin sabırsızlandığını, kuşlardan aldığım haberlerden biliyorum. Merak etmeyin, herkese sıra gelecek.

Toros Tarım'ın güzel düşünülmüş bir projesi şu sıralar gün ışığı görüyor... demem doğru olmaz, yeni yatırım yer altında çünkü! Hepimizin bildiği ince kabuklu, sulu sulu limonlara "yatak limon" denir. Bu limonlar toplandıktan sonra, pazara nakledilmeden önce uzunca bir dönem Kapadokya bölgesindeki yeraltı depolarında bekler. İşte Toros Tarım da benzerini patates tohumları için yaptı ve Nevşehir'de kocaman bir yeraltı soğuk hava deposu inşa etti. Gittim gördüm, ilginç bir şey. Yörenin toprağı, kazıyınca yumuşacık kum gibi. Havayla temas edince ise bir anda sertleşiyor ve soğuk depolar kendiliğinden oluşuyor. Yine de maksimum

nem ve ısı kontrolü için günün teknolojisinden de faydalanıldı. Gurur duydum. Patatesler de çok rahat edecek.

Tekfen Vakfı olarak bu yıl destek olduğumuz Ziyaret Tepe kazılarının hikâyesini, size nakletmek üzere bizzat İngiliz arkeolog John MacGinnis'ten renkli bir sunumda dinleme şansına nail olduk. O ne güzel İngilizce konuşmak öyle! Aslında İngiliz Dili ve Edebiyatı mezunu olarak ne anlatsaydı, büyük zevkle dinlerdim. Londra'daki yaşlı İngiliz taksicileri de pür dikkat dinlediğim gibi. Mükemmel Cambridge İngilizcesinin ötesinde, John'un sunumunu güzel yapan, 2500 yıllık tarihi gözünüzün önündeymişcesine canlı canlı, adeta resmediyor gibi anlatmasıdır. Keşke tarih öğretmenlerimiz de derslerini benzer bir heyecanla anlatsalar da, onlarca savaşın tarihini çocuklara boşuna ezberletmeseler. Eski adıyla Tuşhan olarak bilinen bu antik kent, kazılarda bulunan kil tabletle bir anda dünya arkeoloji çevrelerinin odağı haline geldi. Neden mi? Sayfa 24'e buyrun.

Yeni sayımıza dek hoşça kalın.

Dori Kiss Kalafat
dori@tekfen.com.tr

* Endre Ady (1877-1919) - Çeviren: Özdemir İnce

Toros Tarım'dan dev yatırım

Toros Tarım, uzun vadeli stratejik hedefleri doğrultusunda, hammadde tedarikindeki ithalat bağımlılığını azaltmak amacıyla Samsun Üretim Tesisi'ne 232 milyon dolarlık yatırım yapıyor. Yeni kurulacak sülfürik asit tesisi 2014 yılında hizmete girecek.

■ Toros Tarım, çiftçiler tarafından sonbahar ekim döneminde yoğun olarak kullanılan DAP ve kompoze gübre üretiminin ara madde ihtiyacını kendi bünyesinden karşılamak üzere Samsun Üretim Tesisi'nde yeni bir sülfürik asit tesisi kuracak. Ayrıca yatırım kararı kapsamında, fabrika bünyesindeki fosforik asit birimi yenilenecek ve kompoze gübre (NPK) tesisinde bazı iyileştirmeler yapılacaktır.

Yeni yatırım sayesinde Toros Tarım, Samsun ve Ceyhan Tesislerinde üretilen DAP/NP/NPK gübreleri için gerekli olan tüm fosforik asidi ve fosforik asit imalatı için gerekli olan

tüm sülfürik asidi kendi bünyesinde üreterek bu yöndeki dışa bağımlılığını sona erdirecek. Böylece, uluslararası piyasalarda ana üreticilerin fosforik asit ihracatını kısması durumunda oluşacak arz daralmasına karşı üretiminin sürekliliğini sağlayabilecek. Diğer bir deyişle, yurtdışı piyasalardan kaynaklanan riskleri en aza indirecek.

TOROS, GELECEK 30 YILA YATIRIMLARLA GİRİYOR

2011 yılında, ilk fabrikası olan Ceyhan Tesisleri'nin üretime geçişinin 30. yılını kutlayan Toros Tarım, yeni 30 yıla güçlenerek

girişiyor. Toros Tarım Yönetim Kurulu Başkanı ve Tekfen Tarımsal Sanayi Grubu CEO'su Esin Mete, yeni yatırımlarla şirketin gelecek dönem hedef ve beklentilerini açıkladığı basın toplantısında, Toros Tarım'ın geçmiş dönemde tüm hedeflerine tek tek ulaştığını vurgulayarak, "Gelecek 30 yıla yeni yatırım hamleleriyle hazırlanıyoruz," dedi. Türkiye gübre tüketiminde büyük bir yere sahip olan fosfatlı gübrelerin ana girdisi olan fosforik asidin halihazırda Kuzey Afrika ülkelerinden ithal edildiğini hatırlatan Mete, 2014'te devreye girmesi planlanan yeni yatırım kararının gerekçelerini ise şöyle açıkladı:

SAMSUN ÜRETİM TESİSİ

Özelleştirme kapsamında 2005 yılında TÜGSAŞ'tan satın alınan Samsun Üretim Tesisi, halen 2'si gübre, 2'si fosforik asit üretimi yapan 4 ana üretim biriminden oluşuyor. Deniz kenarında 1.370.000 m²'lik alan üzerinde kurulu olan tesis, yeni yatırımların da tamamlanmasıyla Toros'un gübre sektöründeki varlığını daha da güçlendirecek.

“Hızla değişen uluslararası piyasa dinamiklerine karşı hazırlıklı olmak ve üretimin rekabetçi koşullarla sürdürülebilirliğini garantiye almak amacıyla Samsun Tesisimiz bünyesinde toplam 232 milyon ABD doları tutarında yatırım kararı aldık. Bu yatırım sonrasında kükürttan sülfürik asit, ardından sülfürik asit ile fosfat kayasından fosforik asit üre-

tebileceğiz. Böylece yıllık 200 bin ton olan fosforik asit ihtiyacımızın tamamını kendi bünyemizde üretmeyi planlıyoruz. Bu sayede fosforik aside olan ithalat bağımlılığımızı en az düzeye indirmek istiyoruz. Samsun'da üreteceğimiz fosforik asit ara mamulünü Samsun ve Ceyhan fabrikalarımızdaki DAP ve kompoze gübre üretimi için kullanacağız.”

Yeni yatırım neleri içeriyor?

Toros Tarım'ın Samsun Üretim Tesisi halihazırda DAP/NP/NPK üretimi için gerekli fosforik asidi üretebiliyor. Ancak fosforik asit üretimi için gerekli olan sülfürik asit ve fosfat kayası ithal ediliyor. Yeni tesislerin kurulmasıyla ihtiyaç duyulan tüm sülfürik asit Toros bünyesinde üretilecek ve sadece fosfat kayası ithal edilecek. Gerçekleştirilecek yatırım şunları kapsıyor:

- Yeni sülfürik asit tesisi
- Mevcut fosforik asit tesisinde yenileştirme,
- Mevcut kompoze gübre (NPK) tesisinde iyileştirme

Yatırımın toplam tutarı 232 milyon ABD dolarını bulacak. Finansmanın %40'ı öz kaynaklarla, %60'ı kredi yoluyla karşılanacak. Yatırım 2012 yılında başlayacak ve 2014 yılında tamamlanacak.

Patates tohumlarına doğal buzdolabı

Toros Tarım, patates tohumlarını artık Kapadokya bölgesinde inşa ettiği yeraltı deposunda saklayacak. Birinci etabı eylül ayında tamamlanan tesis, yıllardır Türk çiftçisine kaliteli patates tohumu üreten Toros Tarım'ın bu yöndeki yatırımlarına yeni ve çok önemli bir halka daha ekleyecek.

■ Toros Tarım, Nevşehir'in Nar beldesi yakınlarında büyük bir yeraltı deposunu hizmete sokmaya hazırlanıyor. Eylül ayı sonunda tamamlanması hedeflenen tesis, patates tohumlarının yaklaşık 6 ay süren uyku sürecini en uygun şartlarda geçirmesini sağlayacak. 8.500 ton patates tohumu, bu süre zarfında verimliliğinden ve kalitesinden hiçbir şey kaybetmeden Türk üreticisinin hizmetine sunulacak.

Jeolojik devirlerde aktif birer volkan olan Erciyes, Hasandağı ve Göllüdağ'ın püskürttüğü küllerin oluşturduğu 100-150 metre kalınlığındaki tuf tabakasıyla kaplı olan Kapadokya bölgesi, doğal yeraltı depoları oluşturmak için son derece uygun şartlar sunuyor. Yumuşak ve süngerimsi bir yapıda olduğu için kolaylıkla işlenebilen tuf kayacı, havayla temas ettikten sonra sertleşerek güçlü bir yapı oluşturuyor. Yüksek bir izolasyona sahip olan yeraltı depoları, sıcaklık farkları bakımından yerüstü depolarına göre çok daha stabil bir ortam sunuyor ve bu sayede büyük enerji tasarrufu sağlıyor. Üstelik bir yeraltı deposu inşa etmenin maliyeti yarı yarıya daha az.

Toros Tarım tarafından inşa edilen depo, bölgedeki diğer depolardan birçok özelliğiyle ayrışıyor. Yaklaşık 45.000 m³ hacme sahip olan tesis, yeraltı depoculuğunun getirdiği tüm doğal avantajların yanı sıra en son teknoloji ürünü ve tamamen bilgisayar kontrollü havalandırma ve soğutma ünitelerine sahip. Ülkemizde genelde dökme depoculuk yapılmasına karşın, Toros tesisinde dünyadaki gelişmiş uygulamalar paralelinde, tohumlar 1'er tonluk ahşap kasalarda depolanacak. Bu özelliğiyle tesis, dünyada örneği olmayan ve Türkiye'deki en büyük kapasiteye sahip yeraltı deposu olacak.

İlk etapta 8.500 ton kasalanmış patates tohumunun saklanabileceği depo projesi, 2019 yılına kadar kademeli olarak hizmete girecek 4

Kapadokya'nın altı gıda deposu

fazdan oluşacak. Tesiste, yeraltı deposu haricinde araştırma istasyonu, analiz laboratuvarı, kantar istasyonu, TIR parkı, malzeme depoları, ofisler ve yemekhane gibi ek üniteler de bulunacak. Tarladan gelecek patates tohumlarının kalite kontrolü, temizlenmesi, boylarına göre tasniflenmesi ve kasalanması avluda yapılacak. Türk üreticisinin ihtiyacı olan dünya standartlarına uygun patates tohumlarını tümüyle iç üretimle sağlamayı ve ihracat potansiyeli yaratmayı hedefleyen tesis, yaklaşık 25 milyon TL'ye mal olacak.

Dünyanın 8. harikası da denilen Peri Bacaları'nın bulunduğu Kapadokya bölgesi, turizm dışında yeraltı depolarıyla da Türkiye ekonomisine katkı sağlıyor. Kapadokya'nın altı, adeta dev bir ambarı andırıyor. Tahminlere göre bölgede açılan depoların uzunluğu 180 km'yi buluyor. Bu depolarda genellikle mart-ekim ayları arasında Akdeniz Bölgesi'nden gelen limon ve narenciye ürünleri saklanıyor. Ekim ayında limondan boşalan yer patates alıyor.

Yeraltı depoları, istihdam açısından da büyük önem taşıyor. Bölgede sandık imalatı, nakliye ve hammaliye gibi işlerin dışında ürün işleme de bölge halkına ek gelir sağlıyor. Kapadokya bölgesinin genelinde, 50-100 tonluk saklama kapasitesine sahip 500'den fazla küçük depoların yanında büyük şirketlere ait 10-20 bin ton kapasiteli 20 kadar yeraltı deposu bulunuyor. Bu depolarda tahminen yılda 1 milyon ton patates ile 4 milyon kasa limon saklanıyor. Yeraltı depoları, hem inşa hem de işletme maliyeti olarak yerüstü depolarına oranla büyük tasarruf sağlıyor.

Sessiz ve derinden!..

Futbol oynayanımız var... Koşanımız var... Yüzenimiz var... Kürek çekenimiz var... Peki, Tekfen İnşaat bünyesinde, bir de kriket takımı olduğunu biliyor muydunuz? Hem de rakiplerine göz açtırmayan bir takım!

■ Tekfen İnşaat tarafından Katar'da geçtiğimiz yıl sonunda tamamlanan QAPCO Düşük Yoğunluklu Polietilen Tesisi (LDPE3) şantiyesinin toplantı odasında, üç tane kupa dikkat çekiyor. Bu kupalardan biri, geçmiş sayılarımızda yer verdiğimiz turnuvada ikinci olan futbol takımımıza ait. Diğer iki kupa ise, Tekfen çalışanlarının oluşturduğu kriket takımının, Alman müteahhit Uhde ve işverenimiz QAPCO'yu yenerek aldığı kupalar.

Tekfen Kriket Takımı, 2011 Mart'ında, projede görev alan Hintli çalışanlar tarafından oluşturulmuş. Takımın kaptanı, Proje Müdürü Ünal Alkan'ın ofis yardımcısı Shavul Hameed, takımın kurulmasıyla ilgili sorularımızı şöyle yanıtladı:

Kriket takımı kurma fikri nereden doğdu?
Hafta sonlarında kampta aramızda kriket oy-

nuyorduk. Uhde'nin personelinden, bir kriket takımı kurup maç yapmamız konusunda yoğun istek geldi. Biz de Proje Müdürümüz Ünal Alkan ve Kalite Kontrol Müdürümüz B.M. Krishnan'ın desteğiyle takımımızı kurduk. Daha sonra Uhde takımıyla düzenli maç yapmaya başladık.

Bu girişiminizi diğer çalışanlar nasıl karşıladılar?

Kriket oynamayı bilen bilmeyen herkes bize destek oldu. Maçlarda bizi hiç yalnız bırakmadılar.

Kupa nasıl geldi?

İşveren firmanın da katılımıyla üçlü bir turnuva yaptık. Biz şampiyon olduk. Bu hepimiz için, hayat boyu unutmayacağımız bir deneyim oldu. Tekfen'e, bize bu olanağı sağladığı için müteşekkirimiz.

Toros, Açık Tarla Fuarı'nda

■ Toros Tarım, 30 Ağustos-2 Eylül 2012 tarihleri arasında Tekirdağ'ın Karaevli Köyü'nde gerçekleştirilen Tarım ve Teknoloji Günleri'ne katıldı. DLG (Alman Çiftçi Birliği) ve ÖÇP'nin (Önder Çiftçi Projesi) katkıları ile 190 dönümlük bir alanda düzenlenen etkinlikte, yerli ve yabancı 114 firma yer aldı.

Toros Tarım, fuara taban gübre uygulamasının sergilendiği mısır demosu ile katıldı. Katılımcılar tarafından ilgiyle karşılanan standta ayrıca iz element ve özel gübre çeşitleri ile buğday tohumları tanıtıldı. Toros Tarım standı, fuarın ilk gününde Tekirdağ Valisi tarafından da ziyaret edildi.

Fas'ta Ramazan yardımı

■ Çalıştığı her bölgenin insanıyla yakın ilişkiler kurmayı ve toplum yararına sosyal içerikli faaliyetlerde bulunmayı ilke edinen Tekfen İnşaat, Fas'ta devam eden Boru Hattıyla Fosfat Çamuru Taşıma Projesi kapsamında Ramazan ayı münasebetiyle bir dizi etkinliğe imza attı.

Özellikle bölgede yaşayan dar geliri ve yardıma muhtaç nüfusa yönelik olarak hazırlanan Ramazan paketleri, yerel halk arasında büyük memnuniyet yarattı. Temel gıda maddeleri içeren yardım paketleri, boru hattının geçtiği Settat ve el-Cedide bölgelerindeki çeşitli köy ve yerleşimlerde, yerel yönetim yardımıyla önceden belirlenen ihtiyaç sahiplerine dağıtıldı. Ramazan süresince 850 adet yardım paketi sahiplerine ulaştırıldı.

IPLOCA yeniden İstanbul'da

Uluslararası Boru Hatları ve Deniz İşleri Mütahhitleri Birliği'nin (IPLOCA) 2012 Zirvesi, 10-14 Eylül 2012 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirildi. Dünya çapında 260'tan fazla kuruluşun temsilcilerinin katıldığı organizasyona, son bir yıldır birliğin Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini yürüten Tekfen İnşaat Kıdemli Genel Müdür Yardımcısı Osman Birgili ev sahipliği yaptı.

■ İstanbul, 10-14 Eylül tarihleri arasında dünyanın önde gelen müteahhitlik şirketlerinin temsilcilerini ağırladı. Bu yıl 46'ncısı gerçekleştirilen IPLOCA (International Pipe Line and Offshore Contractors' Association) Zirvesi'ne 36 ülkeden 260'tan fazla kuruluş katıldı. Sektörel konu ve sorunların masaya yatırıldığı çok sayıda toplantı ve sunumların gerçekleştirildiği etkinlik, aynı zamanda zirveye katılan 700'e yakın temsilciye sonbaharda İstanbul'un güzelliklerini tatma ve birkaç günlüğüne olsun dinlenme olanağı sundu.

IPLOCA Zirvesi, 10-12 Eylül tarihleri arasında İstanbul'un doğal, kültürel ve tarihi zenginliklerinin tanıtıldığı İstanbul turlarıyla başladı. 11 Eylül akşamı Yönetim Kurulu Başkanı Osman Birgili'nin davetiyle gerçekleştirilen yemek, zirvenin önemli buluşmalarından biriydi. Müze ziyaretlerinden Boğaz gezisine, kültür turlarından hamam deneyimine, IPLOCA üyelerine İstanbul'un farklı yönlerinin tanıtıldığı ilk üç günün ardından 13 ve 14 Eylül'de Genel Kurul, Yönetim Kurulu ve çeşitli sektörel toplantılar gerçekleştirildi. Açılış toplantısının ilk konuşmasını, Topkapı Sarayı Eski Müdürü Prof. Dr. İlber Ortaylı yaptı.

13 Eylül'de yapılan yeni yönetim kurulu seçiminde, IPLOCA'nın 2012-2013 dönem başkanlığına Doug Evans seçildi. Zirve, 14 Eylül akşamı düzenlenen davet ve "Sabaha Kadar Dans" eğlencesiyle sona erdi. Her yıl geleneksel olarak yapılan piyango çekilişinden elde edilen gelir ise bu yıl Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin "Anadolu'da bir Kızım Var, Öğretmen Olacak" kampanyasına bağışlandı.

İSTANBUL, IPLOCA'YA AŞINA

2012 Zirvesi, IPLOCA'nın İstanbul'da gerçekleştirdiği ilk zirve değil. İstanbul, IPLOCA'ya daha önce de üç kez ev sahipliği yapmıştı. Birliğin kuruluşunda önemli rol oynayan Tekfen Holding Kurucu Ortaklarından Necati Akçağlılar'ın 1977 yılında ev sahipliği yaptığı 11. Yıllık Kongre, o günün sınırlı koşullarına rağmen Akçağlılar'ın kişisel gayretleriyle görkemli bir organizasyona dönüşmüş ve yıllarca üyelerin dillerinden düşmemişti. Ardından 1995-1996 döneminde Tekfen Holding Yönetim Kurulu Üyesi Murat Gigin, Tekfen İnşaat'ı temsilen IPLOCA'nın başkanlık görevini üstlenmiş ve görevi devretmeden önce yine İstanbul'da başarılı bir organizasyona ev sahipliği yapmıştı.

IPLOCA nedir?

IPLOCA, boru hattı müteahhitliği sektörünün geliştirilmesi ve üye kuruluşlar arasındaki işbirliği imkânlarının artırılması amacıyla 1966 yılında kurulmuş bir meslek örgütü. Müteahhitlik sektörü içinde saygın bir konuma sahip olan IPLOCA'nın, günümüzde 36 ülkeden, aralarında dünyanın en büyük müteahhitlik firmalarının da yer aldığı 260'tan fazla üyesi bulunuyor. IPLOCA'nın en önemli iki amacı, üyeleri arasında etkin çalışan bir "network" oluşturmak ve boru sektöründe yüksek kalite ve teknik standartları belirlemek. IPLOCA aynı zamanda Sağlık, Emniyet ve Çevre (SEÇ) konularında da üyelerine standartlar oluşturuyor ve başarılı uygulamaları ödüllendiriyor.

IPLOCA'da görev yapmak boynumuzun borcu

2011 yılında IPLOCA Yönetim Kurulu Başkanlığına seçilen Osman Birgili, bir yılın ardından görevi İstanbul'da yeni başkana devretti. Birgili, başkanlığı süresince yaptığı icraatları bizlerle paylaştı.

Başkanlığınız nasıl geçti? Bu dönemde neler yaptınız?

IPLOCA'nın önemli iki amacı var. Birincisi, üyeleri arasında iş fırsatlarını değerlendirmeye yönelik etkin bir ağ oluşturmak ve ikincisi, boru sektörünün kalite ve teknik standartlarını yükseltmek. IPLOCA'da aktif görev alan herkes, bu iki temel amaca yönelik çalışmalarda bulunur. Benim başkanlığım döneminde de bu yöndeki çalışmalara devam edildi. Yıl içinde Kuzey Avrupa için Hollanda (Enschede), Akdeniz Avrupası için İtalya (Milano) ve Güney Amerika için Kolombiya'da (Bogota) bölgesel toplantılar düzenledik; Yönetim Kurulu'nun olağan toplantılarının dışında diğer boru hattı meslek kuruluşlarının etkinliklerini takip ettik ve önümüzdeki yıl yapılacak büyük toplantının yerini belirlemeye yönelik çalışmalar yürüttük.

Diğer yandan SEÇ, Yeni Teknolojiler ve Eğitim olmak üzere üç ana başlık altında toplanan mesleki çalışmalarımız devam etti. SEÇ alanında, bu yıl Cenevre'de yaptığımız workshop'ta, yol kazalarını mercek altına aldık. İstatistiklerimiz gösteriyor ki boru hattı inşaatındaki iş kazalarının önemli bir bölümü, boru hattı döşenen, açık arazilerin engebeli yollarında, zorlu yol koşulları ve yanlış sürüş nedeniyle meydana geliyor. Buna karşı alınması gereken tedbirleri masaya yatırdık. Bunun yanı sıra, tüm üyelerimizin bildirimlerine dayanarak oluşturduğumuz 2011 yılı Sağlık ve Emniyet İstatistik Raporu'nu yayımladık.

Yeni Teknolojiler başlığı altında yürütülen çalışmalar arasında ise, PRCI (Pipeline Research Council International) ve INGAA (Interstate Natural Gas Association of America) ile ortaklaşa finanse ettiğimiz iki araştırma ile yeni inşaat tekniklerinin kaydedildiği Novel Construction Faz 3 çalışması ön plana çıkıyor. Tüm bu çalışmalara ve yayınlarımıza üyelerimiz internet ortamında ulaşabiliyorlar.

Eğitim konulu girişimlerimizin neticesinde Boru Hattı İnşaat Güvenliği Eğitim Dokümanı'nı oluşturup CD olarak yayınladık. Makine operatörlerine yönelik eğitim programını ise oluşturmaya başladık.

Başkanlığınız döneminde yapmak isteyip yapamadığınız herhangi bir şey var mı? Gözünüz arkada kaldı mı?

Hiç kalmadı! 2011'in Eylül ayında Pekin'de başkanlığı devraldığımda, "Şunları şunları yapacağız" diye ortaya koyduğumuz tüm işleri alınımızın ağıyla tamamladık. Bundan dolayı başkanlığı, meslektaşım Amerikalı Doug Evans'a çok huzurlu bir şekilde devrettim. Ama tabii bundan sonra da Yönetim Kurulu'nda aktif görev almaya devam edeceğim.

Siz Necati Akçağlılar ve Murat Gigin'den sonra başkanlık yapan üçüncü Türk üyesiniz. Sistem nasıl işliyor? Bunca Türk müteahhit arasında üç başkanın da Tekfen'den olmasının nedeni nedir?

IPLOCA'nın oldukça oturmuş bir düzeni var. Önce üye olarak sizden, daha önce bahsettiğim çeşitli çalışma gruplarında aktif rol üstlenmeniz bekleniyor. Kıdem kazandıkça, bir konuda derinleşebilir, bir bölgenin sorumluluğunu üstlenerek direktör görevine gelebilir ve yönetim kuruluna dahil olabilirsiniz. Sonrasında ise sırasıyla 2. ve 1. başkan yardımcısı ve nihayetinde başkan olursunuz. Başkanlık süresi bir yıl olduğundan, herkese sıra geliyor. Aslında tüm üyelere eşit haklar tanınıyor ve sorumluluklar yükleniyor, ancak her şirketin ilgisi ve yoğunlaşması ister istemez farkı seviyelerde oluyor. Tekfen'de IPLOCA'yı ciddiye alıyor ve bu yönde önemli mesai harcıyoruz. Rahmetli Necati Bey'in kurucusu olduğu uluslararası bir kuruluşta görev yapmak boynumuzun borcu. Tekfen, Türkiye'nin en iyi boru hattı müteahhitidir. Bunu gönül rahatlığı ile söyleyebilirim. Tekfen'in bu konuma erişmesinde IPLOCA üyeliğimizin de çok faydası olmuştur. Çalışma gruplarında, benim dışımda şirketi temsilen Dinç Şenlier, SEÇ ve Kalite konusunda; Alpaslan Sümer, Novel Construction konusunda; Erhan Hersek de Eğitim konusunda çalışıyorlar. Ayrıca Atilla Madazılıoğlu, "Road to Success" kitabının kaynak bölümüne değerli katkılar yaptı. Rahmetli Hasan Tahsin Gürtay'ın emeklerini de saymadan geçmek istemiyorum.

Başkanlığınız sırasında yaşadığınız ilginç anılar var mı?

Boru hattı müteahhitleri ciddi işadamlarıdır, ama eğlenmeyi de bilirler. Geçtiğimiz yaz, kardeş kuruluşlarımızdan Kanadalı Boru Hattı Müteahhitleri Birliği'nin Vancouver yakınlarında düzenlediği kongreye IPLOCA'yı temsilen eşim Nurgül ile katıldık. Kıyafet balosu şeklinde düzenledikleri gala gecesine, kostümsüz üyelerin kesinlikle alınmayacağını önceden yazılı olarak bildirmişlerdi. Balonun teması "Dağda Noel" olduğu için, biz de Temmuz sıcağında, İstanbul'da kardan adam ve kar tanesi kıyafetleri diktirip götürmüştük.

Gulliver devler ülkesinde...

Katar ve Fas şantiyelerinden sonra bu sayıda yüzümüzü yurtiçine, İstanbul'un hemen yanbaşındaki Tekfen İmalat ve Mühendislik A.Ş.'nin Derince'deki üretim tesislerine çevirdik. 1970 yılında kurulan Tekfen İmalat, o günden bu yana sessiz ama istikrarlı bir şekilde büyümesini sürdürüyor.

ESRA TÜZGİRAY KILIÇ

■ Basınçlı tanklar, eşanjörler, küresel tanklar, proses kolonları, reaktörler... Tüm bu havalı ekipman isimleri Tekfen'le beraber hayatıma girdi. Daha önceki iş deneyimlerimde bir taahhüt firmasının yakınından geçmeyen ben, her sene fotoğrafımız Gülnur Sözmen'in faaliyet raporları için çekmiş olduğu proje görsellerini dört gözle bekler oldum. Şantiyelerde güvenlik tedbirlerinin izin verdiği ölçüde ekipmanlara yaklaşıp onları her açıdan görebilmek, yaptığım işin en keyifli yanlarından. Ancak bugüne kadar gördüklerim, Cem Yılmaz'ın "Buyrun yapılmış var!" tabiriyle, tamamlanmış, ayaklarının üzerine oturtulmuş, kullanıma hazır haldeki ekipmanlardı. Bir türlü işin mutfağında bulunup, o çok merak ettiğim yapım aşamasına

tanıklık etme şansını yakalayamamıştım. İşte o sebeple 20. sayı için bana Derince yolları gözüktüğünde çok heyecanlandım. Orada geçirdiğim bir günden sonra da bu heyecanımın ne kadar yerinde olduğunu bir kere daha anlamış oldum.

Eylül ayının son haftasında, güneşli bir salı sabahı, fotoğrafçı Bünyad Dinç, bültenin editör kadrosundan İnci Abrook ve ben yollara döküldük. Tekfen İmalat ve Mühendislik'in Derince'deki fabrikasına vardığımızda bizi, Fabrika Müdürü Mehmet Emin Bilgin Bey karşıladı. Sabah kahvelerimizi Mehmet Bey'in odasında içerken, ilk röportajımızı da kendisiyle gerçekleştirdik. Tekfen İmalat'ta kurulduğu ilk yıllardan beri çeşitli pozisyonlarda görev alan Mehmet Bey'le, geçmişten günümüze uzanan keyifli bir sohbete daldık. Sonrasında, fabrikadaki her-

kesin "Belgin Abla"sı, İdari İşler Şefi Belgin Ergül aramıza katıldı. Belgin Hanım, 27 senedir Tekfen İmalat'ta çalışıyor. Onlarca yıldır herkesin üzüntüsüne, sevincine ortak olmakla kalmamış, aynı zamanda erkek egemen bir sektöre bambaşka bir soluk getirmiş. Belgin Hanım'la ve sonrasında Teknik Ofis'le yaptığımız görüşmelerin ardından, İSG Sorumlusu Selçuk Karstarlı'dan saha eğitimi alarak, baretlerimizi takıp kendimizi sahaya attık.

Tek "hall" olarak başlayıp, bugün dört "hall"a ulaşan, yanlarında kendimi bir karınca gibi hissettiğim, dev makinelerin olduğu fabrikayı görünce yazımın başlığı oluşmuştu bile: Gulliver Devler Ülkesinde. 80 milimetrelilik sacları kıvrıma yarayan bükme makinesi, üzerlerinde beyaz tebeşirle

hesap kitap yapılmış devasa sac levhalar, içerisinde birkaç kişinin kaynak yapabileceği büyüklükte proses kolonları beni gerçekten etkileyen kareler oldu. İş yükü anlamında yerli ve yabancı müşterileri için tam kapasite çalışan fabrikayı, ilerleyen saatlerde Mehmet Bey'le üst kattan da seyrettik. Tüm çalışanların, yanlarında küçücük kaldıkları o koca makineleri rahatlıkla ve ustaca kullanarak ahenk içinde çalışma biçimleri, sanki gizli bir koreografinin parçası gibi geldi bana. Gezimiz sırasında askerliklerini bitirir bitirmez çalışmaya başlayıp yıllarını Tekfen'e vermiş formenlerden, henüz Tekfen'de ilk aylarını yaşayan gençlere kadar birçok kişiyle görüşme fırsatımız oldu. Görüşmelerimizi bitirdiğimizde akşam olmak üzereydi. Gün boyunca bizi yalnız bırakmayan Mehmet Bey ve Belgin Hanım'ın yanından çok güzel anılarla ayrıldık. Devler ülkesine son bir defa bakıp, dönüş yoluna koyulduk.

ÇELİK TERZİSİ

Türkiye’de depolama tankları, küresel tanklar, basınçlı kaplar, proses kolonları, reaktörler ve ısı eşanjörleri gibi konularda uzmanlaşmış az sayıdaki üretim tesisinden biri olan Tekfen İmalat’ın, 1970’ten bu yana sayısız projede imzası bulunuyor.

■ MEHMET EMİN BİLGİN (FABRİKA MÜDÜRÜ)

Uygulayarak öğrendim

1985 senesinde planlama mühendisi olarak girdiği Tekfen'de 27 yıl boyunca farklı pozisyonlarda çalışan Mehmet Emin Bilgin, "Ben yaptığım işleri uygulayarak öğrendim," diyor:

Tekfen'de çalışmaya, Ağustos 1985'te fabrikada planlama mühendisi olarak başladım. Elektrodu ilk burada gördüm ben, hep söylerim. Bir süre imalat şefliğine vekâlet ettim, sonra da imalat şefliği yaptım. Şantiye tecrübem oldu. Sonra merkezde Teklif ve Proje Departmanı'nda mühendis olarak çalıştım. Şirkete girişimin 6. senesinde fabrikaya müdür vekili olarak geldim. 1991'in Nisan ayından beri buradayım.

Biz Tekfen İmalat ve Mühendislik olarak basınçlı kaplar, saha tankları, küre imalatı, ısı eşanjörleri, az da olsa ağır çelik konstrüksiyon yapıyoruz. Genellikle gaz şirketleri ve rafineriler bizim ana müşterilerimiz. Son 10-15 yıldır yurtdışında da oldukça büyük işler yapıyoruz. Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkelerine ciddi ihracatımız var. Yaklaşık yüzde 50 ihracat yaptığımızı söyleyebilirim.

Hızlı büyüdük

Biz, hızlı büyümüş bir firmayız. 2004'ten itibaren daha çok yatırım yapmaya başladık. 25 bin metrekare olan alanımız bugün 47 bin metrekareye çıktı. İmalat alanımız 7-8 bin metrekarelerden 13-14 bin metrekarelere çıktı. Şu anda toplam kapalı alanımız 17.500 metrekare.

Bu senenin önemli projelerinden biri Tüpraş projesi. Herhalde yüzde 70'in üzerinde bir işgücünü o projeye ayıracağız. 2012

ve 2013 bu şekilde geçecek. Yönetim olarak en büyük sıkıntımız kalifiye personel bulmak. Yeni kanun ve tüzüklere göre ağır ve tehlikeli işlerde çalışacak personelin belli bir eğitime sahip olması gerekiyor. Türkiye'de ne yazık ki bu konular henüz tam oturmuş durumda değil. Eğitim verecek bir kurum bulmakta dahi zorlanıyorsunuz. Montaj eğitimi verecek bir kuruluş bulamıyoruz örneğin. Boru montajcılığı var, ancak bizim yaptığımız iş alanında yok. Biz ekipman monte ediyoruz. Boru montajcılığı ile bir miktar benzese de aynı şey değil.

"Yanlış yapsan burada olmazdın!"

Tekfen İmalat deyince, Hayri Adanalı'dan bahsetmemek bizim yaşımızdakiler için imkânsızdır. Ben Tekfen'e girdiğim zaman henüz 25 yaşındaydım. Hayri Bey ile şantiyelerde olsun, fabrikada olsun birlikte çalışma imkânı buldum. Sert görünen, ama işi doğru yapmak için ne gerektiğini çok iyi bilen bir insandı.

Yeni fabrika müdürü olduğum zamanlarda Hayri Bey sık sık gelirdi fabrikaya. Bana bir sürü şey söylerdi fabrikayı gezerken. Ben de, "Tabii efendim, peki efendim..." derdim. Bir gün yukarıya benim odama çıktık. Hayri Bey bana dedi ki "Sen çok ilginç bir çocuksun Mehmetciğim. Ne desem tamam diyorsun, ama yine kendi bildiğini yapıyorsun." Ben de onun üzerine, "Hayri Bey, yanlış bir şey yaptığımı gördünüz mü?" dedim. O da bana, "Yanlış yapsan burada olmazdın zaten!" dedi.

Ben gözümü neredeyse Tekfen'de açtım diyebilirim. İnşaatı, çeliği hep uygulayarak öğrendim. Bir de zaman içinde, Tekfen'in Türkiye şartlarında bulunabilecek en kurumsallaşmış, en profesyonel şirketlerden biri olduğunu anladım. Çalışan hakkını alır Tekfen'de, ben bunu gördüm.

■ ÖZGÜR KÖKSAL (KALİTE SAĞLAMA ŞEFİ)

Müşteri bilinçlendikçe işimiz arttı

8,5 yıldır Tekfen bünyesinde çalışan Özgür Köksal, iş yoğunluklarının müşteri talepleri ile birlikte gittikçe arttığını söylüyor. Köksal, departman olarak kimi zaman bayramın birinci günü dahi çalışmak zorunda kaldıklarını söylüyor.

Biz, işin en başından en sonuna kadar varız. O yüzden bizde bölümün adı kalite kontrol değil, kalite sağlama olarak geçiyor. Malzeme geldiğinde, standartlara uygun olup olmadığına, müşterinin isteklerine uygun olup olmadığına bakıyoruz. İmalat sürecinde, yine standartlar ve müşteri istekleri bakımından imalatın uygunluğuna bakıyoruz. Biz müşteri ve kontrol şirketleri ile sürekli iletişim halindeyiz.

Ben işe başladığımdan bu yana iş çok büyüdü. İmkânlar daha kısıtlıydı önceden. Şimdi daha gelişkin imkânlarımız var. İşlerimiz çok arttı. Türkiye’de müşteri bilinçlendikçe, kalite kontrol birimlerinin yükü fazlalaştı. Biz 2 mühendistik başlangıçta, şimdi 4 kişiyiz. 3 teknisyen vardı, şimdi 6 teknisyen arkadaşımız var.

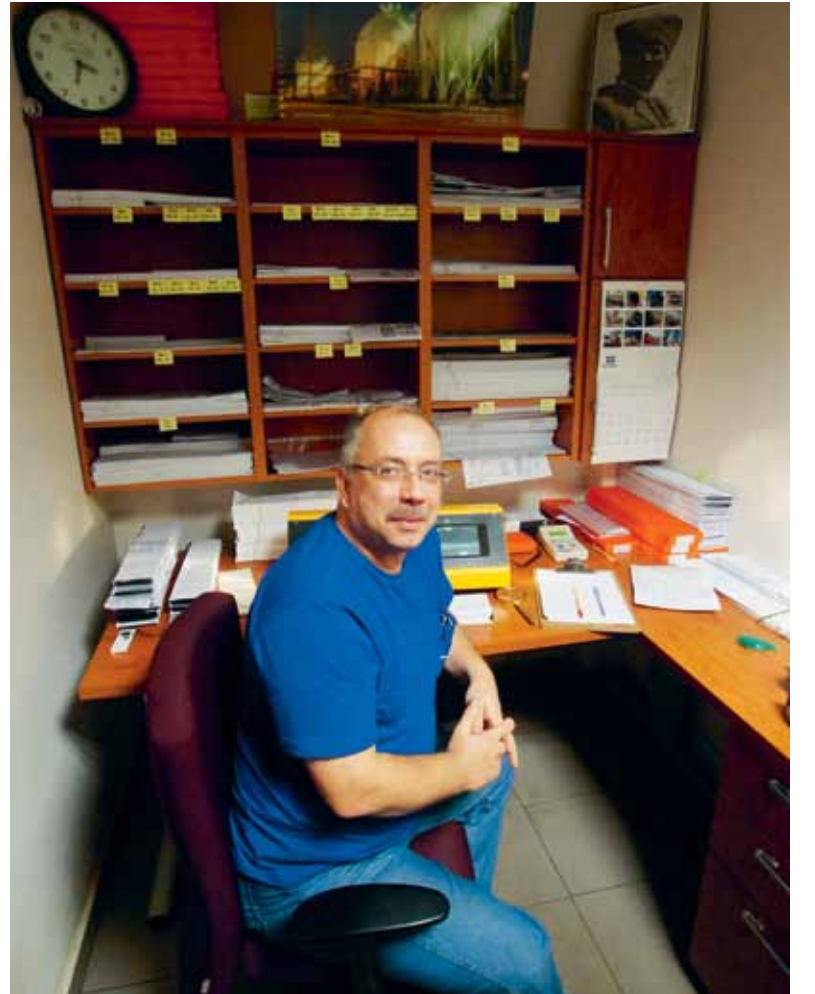
Sertifika sistemleri çıktıkça, müşteri beklentileri de bu doğrultuda arttı. Denetim için müşteriden bazen sabit enspektör geliyor. Ayrıca bizim ASME (American Society of Mechanical Engineers) enspektörümüz var dışarıdan gelen. Biz ASME’ye akredite bir kuruluş olduğumuz için, müşteri istemese de bağımsız kontrol kuruluşunu getirmek zorundayız. Son zamanlarda müşteriler de çok yoğun şekilde sürece dahil olmaya başladılar. Şu anda yaptığımız bir ekipmanı, bizim dışımızda 9 ayrı kişi kontrol ediyor.

■ METİN CAYIKLI (KALİTE SAĞLAMA BAŞ TEKNİSYENİ)

Her proje yeni bir deneyim

Metin Cayıklı, 21 senedir çalıştığı Tekfen İmalat’ta her projenin birbirinden farklı olduğunu ve her projede yeni şeyler öğrendiğini söylüyor:

Şu anda film odasındayız. Metallerdeki hataları görmek için çekilen filmlerin kontrollerini burada yapıyoruz. Kaynaklarda bir hata oluşmuşsa bunların onarılması gerekiyor. Malzeme basınç göreceği için bu çok önemli. Sorumluluğu yüksek bir iş. 21 yıldır Tekfen’deyim. Bu sürede ekipmanımız çok gelişti. İş yoğunluğumuz her zaman vardı. O bakımdan bir değişiklik olmadı bence. Ben durgun bir dönem hiç görmedim Tekfen’de.

■ BELGİN GÜNER (İDARİ İŞLER ŞEFİ)

Amatör ruhu korumak

27 yıldır kesintisiz olarak Tekfen'de çalışan Belgin Güner, personelin sadece işle ilgili sorunlarını değil, özel hayatlarındaki sıkıntılarını da dinliyor, çözüm üretmeye çalışıyor. Fabrikanın Belgin Ablası, amatör ruhunu ve işine duyduğu aşkı hiç kaybetmediğini söylüyor:

25 Şubat 1985 tarihinde işbaşı yaptım. Sadece idari işler değil yaptığım; bunun yanı sıra ön muhasebe, satın alma, personel ve ambarın sorumluyum. Ambar şefliği, bu fabrikaya giren ve çıkan bütün malzemelerin kontrolü demek. Bizi en çok yoran işimiz satın alma. Burası canlı bir organizma gibi olduğu için, burada bir şey "gerekli" dendiği anda, onun temin edilmesi gerekir. Üretim akışı hiç duraksamaksızın sürmeli. Onun için en çok yorulduğumuz, en çok mesai harcadığımız bölüm satın alma diyebilirim. Tüpraş projesi dolayısıyla bu sene ambar işi de çok yoğun. Bizim işimiz her zaman çok yoğundur, ama bu sene bir başka yoğunluk içindeyiz.

Ben 27 yıldır amatör ruhla çalıştığımı düşünüyorum. İlk günkü gibi aynı heyecan ve aşkla çalışıyorum. İlk yıllarda daha farklıydı ortam. Okuldan yeni mezun olmuşum, bir işe başlamıştım. Gece 12'lere, 1'lere kadar çalışıyorduk arkadaşlarla birlikte. O kadar zevk ve şevkle çalışıyorduk ki para, yemek, hiçbir şeyin önemi yoktu bizim için. Sadece o malzemelerin bir an evvel sahaya gönderilme telaşı vardı hepimizde. O dönemleri hiçbir zaman unutamam.

Fabrikanın "Belgin Abla"sı

Bugüne kadar 70-80 kişiyle çalışan bir firmaydık. Şimdi 150 kişiye ulaştık. Ben bu fabrikanın hem idari işler şefiyim, hem de bir anlamda onların ablasıyım. Zaman zaman arkadaşların özel hayatlarıyla ilgili sorunlarını da çözmeye çalışıyorum. Kısacası burada bir Güzin Abla rolüm de var.

Bundan 10 sene öncesine kadar biz burada 2 kadın çalıştık. Sekreter arkadaşımız ve ben. İzmit küçük bir yer. İstanbul'da daha farklı olabilir, ama burada kadın yönetici olmak zordu o zamanlar. Bu biraz kişilikle ve kendinizi kabul ettirmenizle de ilgili tabii. Ben bir kadın yönetici olarak zorluklar yaşadım geçmişte, ama o zorlukların üstesinden gelmeyi de başardım. Amirlerimin çok büyük desteğini gördüm. Özellikle bir kadın yönetici

olarak Genel Müdür Yardımcımız Şule (Dinçsoy) Hanım'ın... Şu anda bir zorluk yaşamıyorum. Mutlu mesut çalışıyoruz.

Benim buradaki anılarım roman olur diyorum hep. Çünkü 27 yıl boyunca hareketli bir ortamda çok anı biriktiriyor insan. Yalnız birini unutamam... Yıllar evvel burada düzenlenen kıdem törenine, ki ilk kıdem töreniydi, Feyyaz Berker ve Nihat Gökyiğit de gelmişlerdi. Biz merkezde olmadığımız için patronları çok ulaşılmaz olarak görüyoruz. Patronlarla tanışmak, onların bize karşı olan yakın tavrı bizi çok etkilemişti. Patron imajından çok farklıydı, çok şaşırmıştık.

■ AHMET KOÇ (KAYNAKÇI FORMEN YARDIMCISI)

İşi ve işçiyi takip etmek

İşi hem kaynak yapmak, hem işi anlatmak, hem de takip etmek olan Ahmet Koç, 22 senedir Tekfen'de çalışıyor:

İşimiz zor. Hem kaynak yapıyoruz, hem iş takibi yapıyoruz. Ekibimizde 30 kişi var. Taşçılarla birlikte bu sayı 40'a kadar çıkıyor. Bu kadar kişiyle çalışmak kolay değil tabii. Onlara sürekli iş verebilmek lazım. İşi takip etmek, işçiyi takip etmek ve işi zamanında bitirmek önemli.

■ METİN KAYA (ŞEKİLLENDİRME FORMENİ)

Bu işi Tekfen'de öğrendim

22 yıl önce çalışmaya başladığı Tekfen İmalat'ta şekillendirme formenliği yapan Metin Kaya, yaptığı işin büyük ölçüde tecrübeyle öğrenildiğini söylüyor. Metin Kaya'ya göre makinelerle çalışmak biraz da yatkınlık gerektiriyor.

Ben 22 senedir Tekfen bünyesindeyim. Tekfen İmalat'ta bütün soğuk şekillendirmeden sorumluyum. Ben Tekfen'de öğrendim bu işi. Bana bağlı 8 kişi çalışıyor. Onlar da bu işi benim gibi burada öğrendiler. Yeni gelenler ilk başta yardımcı pozisyonunda başlıyorlar işe. Ondan sonra kabiliyetlerine göre operatörlüğe geçiyorlar. Bu iş çok dikkat ister. Makinelerle çalışmak biraz da kabiliyet gerektirir. Türkiye'de bu tür makineler okullarda öğretilmiyor maalesef. Tamamen iş tecrübesiyle öğreniliyor.

■ EMİN YILDIZ (VİNÇ VE TAHLİYE FORMENİ)

İşimizin püf noktası dikkat!

13 yıldır Tekfen'de çalışan Emin Yıldız, çalışma arkadaşlarıyla bir aile gibi olduklarını söylüyor:

Fabrikaya giriş çıkışı olan tüm malların yüklemesi bizim işimiz. Vinçlerin tamamından sorumluyuz. 16 arkadaşım bana bağlı çalışıyor. Bizim işimizin en büyük zorluğu kaza riskinin yüksek olmasıdır. İşimizin püf noktası ise dikkattir. Ben 13 yıldır sanki ilk iş günümüş gibi, sanki acemiymişim gibi dikkatle hareket ederim. Malı kaldırırken denge çok önemlidir. Arkadaşlarım çalışırken onları sürekli uyarırım, yönlendiririm.

İşin yetişmesi gerektiğinde geç saatlere kadar çalışınız. Bir aile gibiyiz. İşin bittiği ve malın bizden çıktığı zamanki mutluluğumuzu size tarif edemem.

■ İLHAN KURTULDU (PLANLAMA TEKNİSTENİ)

Ve gooooooool!

Fabrikada işin dağılımından sorumlu ekibin bir parçası olan İlhan Kurtuldu, yapılan işin zorluğuna karşın aile havası içinde çalışmanın kendilerine büyük güç ve moral verdiğini söylüyor:

10 yıldır Tekfen'de çalışıyorum. İmalat şefi ve planlama mühendisine gelen işleri, projeleri, sac kesim planlarını, taşlı imalatta yapılacak parçaları iş gruplarına ayırıyorum. Kesme tezgâhlarının günlük ve haftalık yüklemesini yapıyorum. Aynı zamanda yapılan işler programa göre mi devam ediyor, programın neresindeyiz, onun kontrolünü yapıyoruz burada. Son dönemde çalışan personel sayımız arttı iş yoğunluğundan dolayı. Bu da bizim takiplerimizi zorlaştırdı.

10 yılda çok güzel anılarım oldu. Dünya Kupası'na katıldığımız sene maçları biz burada, yemekhanede hep birlikte izledik. İlk oynadığımız maç, Brezilya maçıydı. Yemek sırasında, elimizde tepsiler. Bir gol sevinci! Tepsilerin havalarda uçtuğunu hatırlıyorum.

■ ALİ YILMAZ (İMALAT ŞEFİ)

Zamana karşı yarış

Projelerin her noktasında devrede olan imalat bölümünde zamana karşı bitmek bilmez bir yarış var. 11 yıllık Tekfenli olan İmalat Şefi Ali Yılmaz, sorumluluk alanlarını ve iş akışlarını anlatıyor:

Teklif aşamasından itibaren işin her noktasında devrede oluyoruz. Bir iş alınmadan önce, teklif aşamasında, işin ne kadar sürede ne kadar işçilikle yapılabileceğini çalışıyoruz. Çalışmalarımızı teklif departmanı, ticaret müdürlüğüne sunuyoruz. Onlar da kendi çalışmalarını ekleyerek müşteriye sunuyorlar. Eğer iş alınırsa ikinci aşama başlıyor bizim için. Projeler üretiliyor, malzeme istekleri gerçekleşiyor.

Bize projeler gelmeye başlamadan önce biz taslak projeler üzerinden imalat planı yapıyoruz. Bu program, imalatı gerçekleştirirken hangi aşamasını hangi tarih aralığında bitirmemiz gerektiği konusunda bize kılavuzluk yapıyor. Sonra bu plana göre malzemeler gelmeye başlıyor. İmalata geçiyoruz ve istenilen sürede, istenilen kalitede bitirmeye çalışıyoruz.

Zorluklarla mücadele

Benim ilk geldiğim yıllarda bu kadar fazla iş yapmıyorduk. Bugün adam/saat anlamında ve işlediğimiz malzeme anlamında kapasitemiz çok daha yüksek.

Bugüne kadar en çok Tüpraş projesinde zorlandığımızı söyleyebilirim. Çok büyük bir projeydi ve çok sıkışık bir programı vardı. O yoğun tempoda karşılaştığımız zorluklarla mücadele ederken çok şey öğrendik. Beni en çok heyecandıran proje ise şu anda üzerinde çalıştığımız Tüpraş projesidir diyebilirim. Yine oldukça büyük bir proje. Zamanımız yine sıkışık. Nisan 2013 teslim tarihimiz. Şimdilik iyi gidiyoruz. Programa uygun ilerliyoruz.

Bizim işimizin en zor yanı sıkışık zaman planları ve malzeme temin sürelerinin uzun olmasıdır. Bu bizim elimizi kolumuzu bağlayan, sürekli program değişikliği yapılmasına neden olan bir konu. Genelde ithal malzemeler kullanılıyor. Malzemeler özellikle deniz yoluyla geldiği zaman planlanan tarihten sapmalar olabiliyor. Bu da tabii direkt bizim programımızı etkiliyor.

En mutlu anımız bir projeyi zamanında bitirdiğimiz andır. Planlama süresini tutturduğumuzda ve işi sorunsuz bitirdiğimizde tüm yorgunluğumuzu unutuyoruz.

SELÇUK KARSTARLI (İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİK SORUMLUSU)

Herkesi ilgilendiren bir konu: İş sağlığı ve güvenliği

En yeni Tekfenlilerden biri olan Selçuk Karstarlı, işinin ancak kolektif bir çabayla başarıya ulaşabileceğini söylüyor:

Yaklaşık 6 aydır burada çalışıyorum. Benim işim tüm çalışanları ilgilendiren en önemli konulardan biri. Görevim, başta işyerinde bulunan tehlikelerin tespit edilmesi, bu tehlikeler ortaya çıkmadan önlemlerin belirlenmesi ve hayata geçirilmesi. Amacımız insan ve çevre sağlığını korumak. İnsan sağlığı derken çalışanların, ziyaretçilerin, müşterilerin, bu işletmeyle ilgili tüm kişilerin, hatta çevremizde bulunan diğer işletmelerde çalışanların sağlığından söz ediyoruz.

Bizim büyüklüğümüzdeki işletmeler genelde tam zamanlı bir iş güvenliği uzmanı çalıştırmayı tercih etmiyor. Bu hizmeti genelde sözleşme yaparak dışarıdan almaya çalışıyorlar. Kanunlar buna müsaade ediyor. Ancak bizim işimiz ağır ve tehlikeli işler sınıfında olduğu için, çalışan sayısından bağımsız olarak, bu işlerin çok ciddiyle yürütülmesi gerekiyor. Haftada bir gün bir kişinin gelip yapacağı denetimlerle yol almak mümkün değil. Günlük, hatta anlık saha denetimlerinin yapılması gerekiyor.

Yaptığımız işin bir yasal, bir de vicdani yönü var. Biz mevcut tehlikeleri tespit edip bunlarla ilgili önlem almakla yükümlüüz. Bunun yanı sıra kanunla belirlenmiş hususlar da var. Bunların başında iş güvenliği uzmanlarının meydana gelen her türlü kazada hukuki sorumluluklarının olması geliyor. Siz işinizi ne kadar iyi de yapsanız, iyi eğitimler de verseniz, denetleme de yapsanız, eğer kişiler konulan kurallara uymak konusunda hassasiyet göstermiyorsa, gördükleri tehlike ve riskleri size aktarmıyorlarsa, sizin de başarılı olmanız o kadar zor olacaktır.

İç denetim önemli

Kanunen zorunlu olarak kurulan bir İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu'muz var. Kanunen 7 kişiden oluşması yeterli. Bizde ise 9 kişi. İşçi temsilcileri, işveren vekili, idari işler şefi, sivil savunma uzmanı bu kurula dahil. Biz bakım mühendisimizin de katılmasını istedik. Zaman zaman bu kurula imalat şefini veya üretimde çalışan başka kişileri de çağırabiliyoruz. En iyi denetlemeyi bu mekanizma yapıyor. Çünkü burada herkes kendi elindekileri ortaya koyuyor. Bunun üzerine tartışılıyor, varsa eksikler, yapılması gerekenler bu kurulda kararlaştırılıyor.

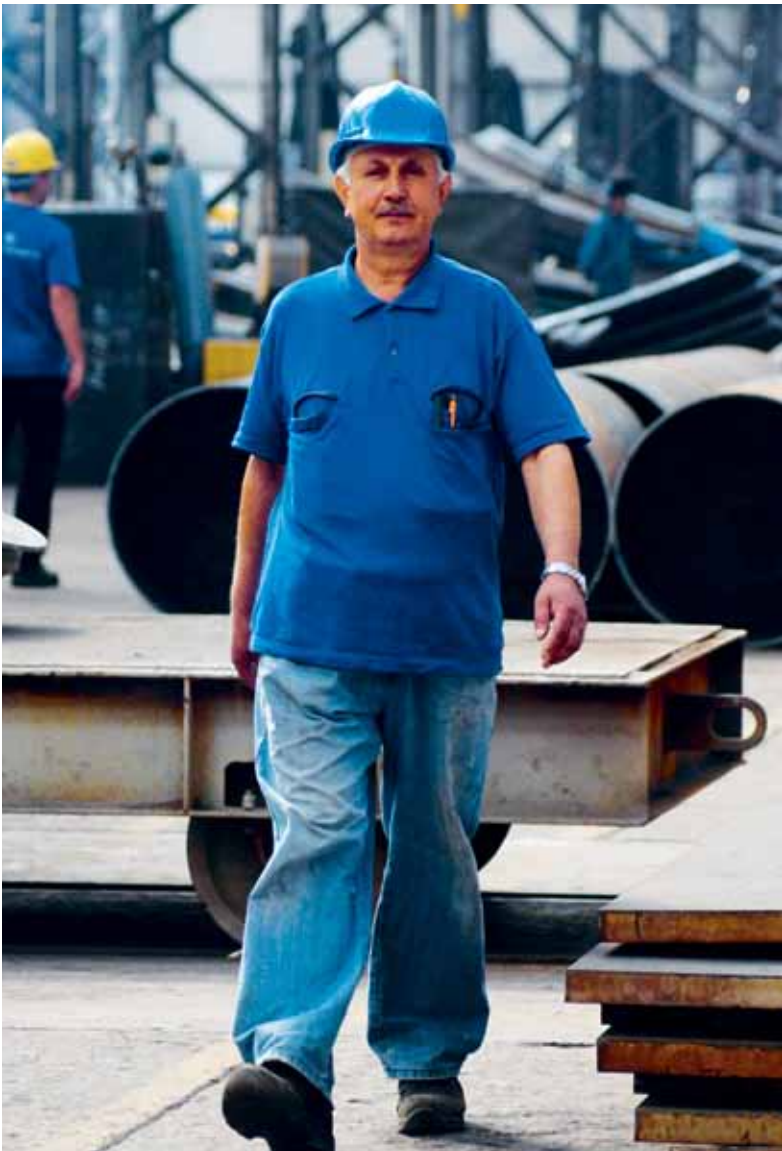
HAKAN TABAN (MONTAJ USTASI)

Özel bir iş yapıyoruz

Uzun yıllardır Tekfen'de çalışan Hakan Taban, yaptığı işin zorluklarının, öğrendikçe azaldığını anlatıyor:

22 senedir Tekfen'deyim. Yapılan işlerin birleştirilmesinden sorumluyuz. Benim işimde, işin püf noktalarını öğrenene kadar zorluk çekiyorsunuz ama öğrendikten sonra, kabiliyetiniz de varsa, fazla bir zorluğu kalmıyor. Bizim yaptığımız iş çok özel bir iş. Türkiye'de bu tür iş yapan sadece birkaç firma var. Benim bu konulara karşı bir el yatkınlığım vardı eskiden beri. Askerden sonra burada başladım işe. Her şeyi burada öğrendim tabii. Bu çapta işleri başka yerde öğrenemezsiniz zaten. Burada çalışan ustaların yüzde 90'ı Tekfen'den yetişmiştir. Yardımcı olarak girip, öğrenerek yetiştik hepimiz.

■ AHMET METİN (KAYNAKÇI)

Bir gün burada çalışsam...

Geçici olarak sözleşmeli başladığı kaynakçılık işinde 4 yılı aşkın bir süredir çalışan Ahmet Metin, kamyonculuk yaptığı yıllarda Tekfen'e girmenin hayalini kurduğunu anlatıyor:

4,5 yıldır Tekfen'deyim. Daha önce kamyoncuydum. Kamyonculuktan kaynakçılığa geçtim. Fabrikanın yan tarafında bir kömür ocağı vardı. Kömür çekerdim oraya. "İnşallah bir gün burada çalışma şansım olur," diye düşünürdüm. Dileğim oldu. 3 aylığına sözleşmeli olarak girmiştik, 4,5 sene oldu. İnşallah böyle devam eder.

■ BURHANETTİN BİRİK (GENEL FORMEN)

Dile kolay 40 yıl!

Burhanettin Birik bize, işe yeni başladığı zaman, daha 19 yaşında bir delikanlı olduğunu anlatıyor ve ekliyor: "Bizim işimizde uygun insanı bulmak en zor şey."

Ben imalatçı olarak başladım Tekfen'de çalışmaya. Sene 1972. O zaman daha 19 yaşında genç bir delikanlıydım. Askere gitmemiştim daha. Şimdi 40 senelik Tekfenliyim. Genel formenim. Yani yapılan tüm işlerin takibi benim işim.

Bu işin en zor yanı insanların idare etme kısmıdır. Kısa zamanda bir iş yetişecekse, verdiğiniz işi yürütebilecek insanların olması lazım. Bizim işimizde uygun insanı bulmak en zor şey. Çalışanımızla birebir ilgilenmemiz gerekiyor ki vasıflı bir hale gelsin.

Bizim teslim tarihlerimiz çok önemlidir. İş yetiştirmek için çok sabahladık bugüne kadar. Tüpraş işinde mesela, iki gün hiç uyumadan çalışmıştık. Yorulduk, ama söz verilen zamanda da yetiştirdik işi.

■ ERSAN METİN (PROJE ŞEFİ)

“Neredesin Turhan Abi?”

22 yıllık Tekfenli olan Ersan Metin, İstanbul merkezden gelen proje tasarımları ve iş emirlerinin dağıtımlarını yapmak, iş boyunca takiplerini gerçekleştirmek, merkezle ilişkileri sağlamak, İzmit piyasasında yaptırılacak işlerin organizasyonunu gerçekleştirmek, piyasa şartlarını araştırmak, uygun taşeronları tespit etmek ve imalat bittikten sonra sevkiyatla ilgili hazırlıkları yapmak gibi görevleri yerine getiriyor. Metin, Tekfen İmalat'ın yeni tesislerinin inşa edildiği dönemde başından geçen bir olayı şöyle anlatıyor:

Yaklaşık 1,5 sene önce şirketimiz, komşu arazileri satın aldı ve buralarda yeni imalat sahaları inşa etmek için yeni yatırımlara girişti. Müteahhit firmanın yapacağı inşaat işlerinin takibi için de, şirketimizin kuruluşundan itibaren bünyesinde yer almış, emekli olduktan sonra da uzun seneler Tekfen'de çalışan Turhan Meçkeli Ağabeyimiz görevlendirildi. İnşaat işleri büyük bir hızla başladı. Turhan Bey proje ofisinde bizimle beraber oturuyor, inşaat sahası ile ofis arasında gün boyu mekik dokuyordu.

Bir gün baretini aldı ve dışarı çıktı. Aradan 5 dakika geçmişti ki cep telefonum çaldı. Arayan Turhan Ağabey'di. Telefonu açtığımda bana, “Ersan, toplantı odasının camından bakar mısın?” dedi. Aşağıya doğru baktım, fakat orada yoktu. “Neredesin Turhan Abi?” diye sordum. “İleri bak, ileri!” dedi. İnşaat sahasına doğru dikkatlice baktığımda çok şaşırdım. Turhan Bey yaklaşık

2 metre derinlikteki bir çukurun dibinde, tek ayak üstünde, bir elle yana tutunmuş, diğer elinde telefon öylece duruyordu. “Ne oldu Turhan Abi?” dedim. “Sorma Ersan, buraya düştüm, ayağımın üstüne basamıyorum,” dedi.

Hemen ofisteki arkadaşlarla inşaat sahasına gittik, çukurun içine indik. Meğer çukurun yanında dar bir kısımdan geçerken bastığı yerdeki toprak kaymış ve biçimsiz düşmemek için mecburen çukura atlamış, fakat tek ayağının üstüne düşmüş. Çıkmak için inşaatçıların ahşap merdiveni var, ama ayağının üzerine basamıyor. Hemen sağlık görevlisi arkadaşı cepten arayıp gelmesini istedik. Arkasından da inşaat şirketinin şantiye şefini arayarak durumu anlattık. İki dakika içinde bir dozer geldi ve Turhan Bey'i kepçesinin içine bindirerek çukurdan çıkardık. Sağlıkçı arkadaşla hemen hastaneye gönderdik.

Yaklaşık bir saat sonra Turhan Bey bir ayağı neredeyse dizine kadar sarılı olarak fabrikaya geri döndü. Düşmenin şiddetiyle topuğu çatlamış. Yaklaşık bir ay kadar evinde istirahat etti. Oyalansın diye bazı projeleri evine götürdük, orada çalıştı. Hatta evde çok sıkıldığından, son 10-15 gün ayağında alçıyla gelip gitti. İyice iyileştikten sonra da işlerine kaldığı yerden devam etti. Tüm inşaat işleri tamamlanıp tesisler imalata hazır duruma gelince Turhan Bey görevini tamamlamış oldu ve “bir kez daha emekli olarak” bize veda etti.

Ben bu olaydan iki farklı sonuç çıkardım kendime. Birincisi, Tekfen kültürü ile yoğrulmuş çalışanların sorumluluk duygusu ile her koşulda ve her yaşta işlerine dört elle sarılmalarıdır. İkincisi ise Tekfen'in kendisine sadakat ile uzun süre hizmet etmiş çalışanlarına gösterdiği vefadır.

■ HALİT ÇINAR (MEKANİK TEZGÂH OPERATÖRÜ)

Burada tutunabilir miyim?

Tekfen İmalat'a ilk geldiğinde fabrikanın büyüklüğünden çok etkilenen ve biraz da ürken Halit Çınar, bugün firmanın 16 yıllık çalışanı:

Benim işim tornacılık. İnce, hassas bir iş bizimki. Kanal açma, frezeleme, delik açma gibi işler yapıyoruz. Ben 13 yaşında sanayide çalışmaya başladım. O zamanlar tabii Tekfen'i bilmiyordum, sonradan buraya geldiğimde öğrendim. İlk günümde içerideki devasa makineleri gördüğümde ürpermiştim. “Burada tutunabilir miyim acaba?” diye sormuştum kendi kendime. İşte 16 sene oldu çalışmaya başlayalı ve hâlâ buradayım.

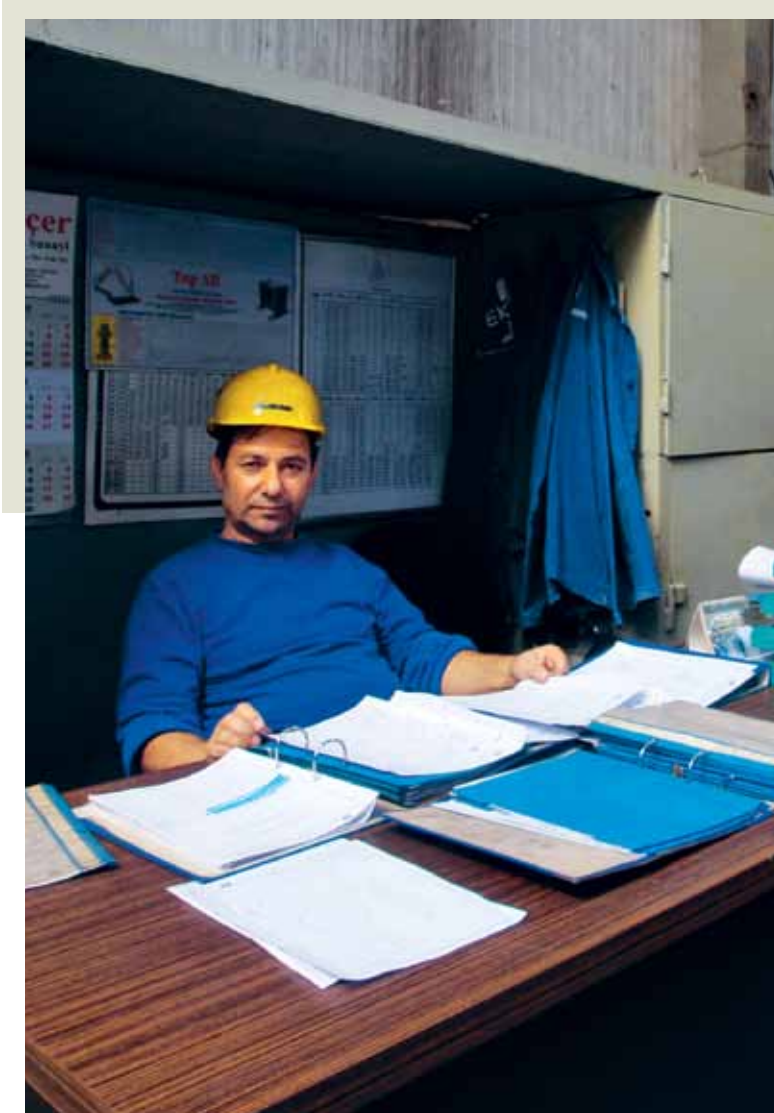

■ FAHRETTİN YUMUŞAK (VİNÇ OPERATÖRÜ)

Ben bu işi ustamdan öğrendim

Tekfen'in emektarlarından Fahrettin Yumuşak, 1978 senesinde Tamir Tahliye Bölümü'nde işe başlamış ve 2-3 sene sonra vinç operatörü olmuş. Yumuşak, bugün halen bu görevi sürdürüyor:

Ben bu işi ustamdan öğrendim. Tüpraş'tan gelmişti buraya. Fevzi Öktem. Çok değerli bir ağabeyim, babam diyeyim. Ben onun yanında 3 sene kadar çalıştım. Şu anda bize dışarıdan elemanlar geliyor. Ne kadar ehliyetleri olsa da bizim büyük vinci öyle herkes derli toplu kullanamaz. Bunu kullanacak adamı yetiştirmek için bizzat yanımda oturtup akşama kadar beraber çalışırım. Arada boş zamanda ona veririm kontrolü mesela. Ben de bir iki arkadaşı böyle yetiştirdim.

■ BAHATTİN ATİK (MEKANİK TEZGÂH FORMENİ)

Yıllarla gelen tecrübe

1979 yılında Tekfen ailesine katılan Bahattin Atik, o günden bugüne çok şeyin değiştiğini ve imkânların arttığını söylüyor:

İşe yardımcı olarak girmiştim. Bir süre kesmecici olarak çalıştım, sonra mekanik bölümüne geçtim. Bana bağlı 5 kişi çalışıyor şu anda. Bir de küre markaj işlemlerini yapıyorum mekanik dışında. Orada da 3 kişi çalışıyoruz. Biz burada her işe alıştık, tecrübe kazandık. Burayla beraber doğduk sanki. 1979'dan bu yana çok şey değişti. Teknik anlamda çok yenilik oldu. Tezgâhlarımız genişledi. O zamanlar böyle imkânlar yoktu. Ben bugüne kadar yaptığım işler içinde Tüpraş projesini hiç unutamam. Yeni gelmişim o zamanlar. Çok heyecanlanmışım.

■ SELİM MAMACANOĞLU (BAKIM FORMENİ)

Bütün benliğimle çalışmak

Bakım formeni Selim Mamacanoğlu, Tekfen'de bulunmaktan gurur duyanlardan:

Fabrikada gördüğünüz bütün ekipmanların bakımıyla, arızalarının giderilmesiyle ilgili her işi yapıyoruz. 1980 yılında başladım işe. Artık burası bizim yuvamız gibi oldu. Burayı büyük bir aile, kendimizi de onun bir parçası olarak görüyoruz.

Ben işimi severek yapıyorum. Sorumluluğumuz yüksek. İşimiz hata kaldırmaz. Bizden kaynaklanan en ufak bir ihmâl, gözden kaçan bir kusur, Allah korusun büyük kazalara sebebiyet verebilir. Onun bilinciyle çalışıyoruz. Bir arıza olduğunda bütün detayları düşünmek zorundasınız. Bütün benliğimizi o işe veremeliyiz. İş yaparken ciddiye alarak, her boyutunu düşünerek yapmaya çalışıyoruz.

■ HALUK ÖZKAN (PROJE TEKNİSYENİ)

Tekfen'de çok şey öğrendim

Uzun kıdem yıllanna bakarak kendini “yeni Tekfenli” sayan Haluk Özkan, Tekfen İmalat'ın kendisi için bir okul gibi olduğunu söylüyor:

5,5 seneden bu yana Tekfen'deyim. Diğer çalışanlara göre yeni sayılırım. Ersan Bey ile birlikte çalışıyorum. Yeni bir proje geldiğinde kendi aramızda iş dağılımı yapıyoruz. Örneğin imalata aktarılan sac kesim planları, bunların optik çizimleri, yani bütün kesimlerle ilgili işleri genelde biz yapıyoruz. Sevkiyata kadar olan süreçte işin takibi, imalatın işini kolaylaştırmak, merkezin projelendirdiği işlerin uygulanmasını sağlamak bizim işimiz.

Tekfen'den önce bir proje ofisinde çalışıyordum. Tekfen'i daha önce duymuştum tabii. Ama ne ürettiğini bilmiyordum. İş ilanını gördükten sonra araştırdım. Büyük bir firma olduğu için Tekfen'de çalışmayı istedim. Görüşmeler sonunda da işe başladım. Bu geçen süre zarfında çok şey öğrendim. Fabrikada olmanın avantajı, yapılan işin ne olduğunu görebilmeniz. Proje var önünüzde, sonra ortaya çıkan devasa ekipmanları görüyorsunuz. Bu çok farklı bir duygu.

■ HASAN ALGAN (TAŞÇI)

Ustalarım çok iyi

Göreve henüz yeni başlayan Hasan Algan, sertifikalı bir taşçı olarak mesleki eğitimin önemine dikkat çekiyor:

Tekfen'de 8 ay oldu işe başlayalı. Kaynakçıların yaptıkları işlerdeki bozuk yerleri temizliyoruz. Çapaklarını alıyoruz. Daha önce Çimtaş'ta, tersanelerde çalışıyordum. Şimdi Tekfen'deyim ve çok memnunum. İşimin zorluğu var tabii. Ağır bir iş olduğu için bedenen çok yoruluyoruz. Ama buradaki ortam çok iyi. Ustalarım çok işinin ehli, çok hoşgörülü insanlar.

Bomonti'de huzur veren sadelik

Tarihi Bomonti semtinin en yeşil iki sokağı arasında yer alan Tekfen Bomonti Apartmanları, İstanbul'un ortasında adeta bir vaha.

Sokak ile iç içe yaşama imkânı sunan, aydınlığı evlerin her noktasına taşıyan modern ve sade mimari Bünyamin Derman imzasını taşıyor: "Hem kendi içinde özelleştirip mahremiyetini koruduğumuz, hem de bölgenin ortasında emanet gibi durmayan ve dokuyu içine alan bir yapı hayal ettik. Projenin mimarisini, Bomonti'nin kent hizalarını, avlularını, sokaklarını ve yaşam alanlarını benimseyerek tasarladık."

Binanın ve evlerin iç dekorasyonu ve malzeme seçimi ise Mustafa Toner'in çalışması: "Yıllar geçse de kimliğini kaybetmeyecek bir mekân oluşturmak istedik. İşlevlerin formları belirlediği, yalınlığın, orantıların ve gün ışığının önemini vurgulandığı Bauhaus akımını ve onun ruhunu Tekfen Bomonti Apartmanları'nda yeniden ortaya çıkarmak ve zamana direnen bir konsept yaratmak istedik.

Az katlı yapısı, doğal taş duvarları, ahşap gölgelikleri ve yemyeşil iç avlusuyla Tekfen Bomonti Apartmanları semtin yeni sakinlerini ağırlamaya başladı.

Asurlulardan bugüne bir miras

Ziyaret Tepe

Diyarbakır yakınlarında, Bismil ilçesinin güneydoğusunda yer alan Ziyaret Tepe Höyüğü, 2000 yılından bu yana arkeologlar tarafından kazılıyor. Asur İmparatorluğu'nun Dicle bölgesindeki eyalet merkezlerinden biri olan Tuşhan'ın kalıntılarına ev sahipliği yapan Ziyaret Tepe, bu ileri medeniyetin geçmişine açılan bir kapı. Son üç yıldır Tekfen Holding CEO'su Erhan Öner'in kişisel desteği ve 2012 yılında bu desteğe ek olarak Tekfen Vakfı'nın sponsorluğu ile sürdürülen kazılarda elde edilen bulgular, Asur medeniyeti hakkında önemli bilgiler veriyor. Höyükten çıkarılan esrarengiz tabletin sırrı ise hâlâ çözülmeyi bekliyor.

ZİYARET TEPE KAZISINDA SONA DOĞRU

Baraj sularının altında kalacağı günü bekleyen Ziyaret Tepe Höyüğü'ndeki kurtarma kazısı uluslararası bir ekip tarafından 2000 yılından bu yana sürdürülüyor. Kazıda sona yaklaşılırken bulunan bazı eserler arkeoloji dünyasında heyecan yaratıyor.

■ Asur İmparatorluğu, Yakın Doğu'nun en önemli uygarlıklarından biri. Tarihin erken dönemlerinde Kuzey Irak'taki Asur kenti çevresinde yaşayan bir Sami topluluğu olan Asurlular, İÖ 2000 yıllarında Doğu-Batı ticaretinden güç alarak bölgedeki etkinliklerini artırdılar. Buna rağmen tarihin büyük bölümünde Babil'e ve Mittanilere bağlı kalan Asurlular, İÖ 14. yüzyılda bağımsızlıklarını elde ederek topraklarını Fırat Nehri'ne kadar genişlettiler. Bu yüzyıldan sonra Asurlular, dönemsel gerilemelere rağmen Mezopotamya'da, Anadolu'nun güneydoğusunda, zaman zaman da Suriye'nin kuzeyinde büyük güç kazandılar. İÖ 8. yüzyıla gelindiğinde, Asur İmparatorluğu'nun sınırları kuzeyde Anadolu'nun iç kısımlarına, güneyde ise Mısır ve Basra Körfezi'ne kadar ulaşmıştı. Ancak bu ihtişamlı dönem fazla uzun sürmedi. Asur İmparatorluğu, İÖ 627'de büyük Asur Kralı Asurbanipal'in ölümünden sonra Medler ile Kaldanilerin saldırıları karşısında giderek zayıfladı ve tarih sahnesinden silindi.

Asurlular, savaşçı bir kavim olmalarına rağmen, kurdukları devlet düzeni ve kültürel varlıklarıyla Mezopotamya medeniyetine önemli katkılarda bulundular. İnşa ettikleri yapı, saray ve tapınaklar, özgün bir mimarlığın izlerini taşımaktaydı. Yüksek taraçalar üstünde pişmemiş tuğladan yapılmış büyük yapılar, mazgallarla donatılmış tahkimli surlar, kare şeklinde yüksek kuleler, karmaşık saraylar ve tapınak ziguratları, Asur mimarlığının başlıca öğeleriydi. Sanat, özellikle imparatorluğun en güçlü dönemi olan İÖ 9. ve 8. yüzyıllarda büyük ilerleme göstermişti. Eski Asur kentlerinde yapılan kazılarda bu-

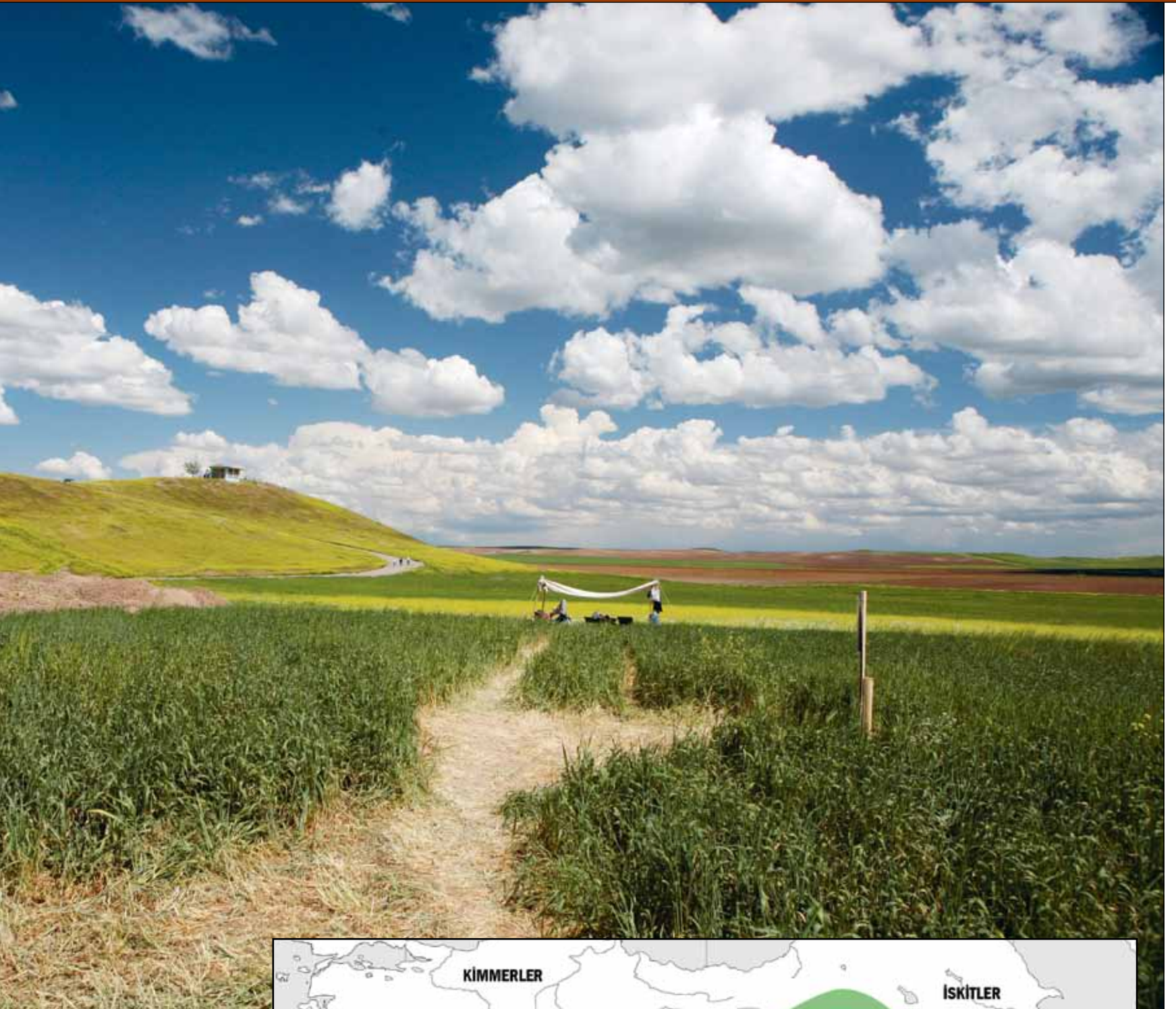
lunan boyalı çanak ve çömlekler, taş kaplar, mühürler, aletler, eşyalar, silahlar ve çeşitli madenlerden yapılmış sanat eserleri, Asurluların özellikle el sanatlarındaki becerisini ortaya koyuyordu.

ASURLULARIN ANADOLU'YLA TEMASI

Ticaret, Asurluların hayatında önemli bir yere sahipti. Akkad Çağı'ndan beri Anadolu'nun zenginliğinin farkında olmaları, Asurluların daha ilk dönemlerden itibaren Anadolu halklarıyla geniş ve sistemli ticari ilişkiler geliştirmelerini ve Anadolu'da ticaret kolonileri kurmalarını sağlamıştı. İÖ 1920-1750 tarihlerini kapsayan Ticaret Kolonileri Dönemi'nde kurulan bu ilişkiler zamanla gelişerek, iki coğrafya arasında karşılıklı faydaya dayalı büyük bir ticaret ortaklığına dönüştü. Artan ekonomik ilişkiler, aynı zamanda iki coğrafyadaki uygarlıkların da etkileşim içine girmesini sağladı. Mezopotamyalılar beraberlerinde dillerini, çivi yazılarını ve silindir mühür geleneklerini getirerek, İÖ 1950 yıllarından itibaren Anadolu'nun yazılı tarih çağlarına girmesinde önemli rol oynadılar.

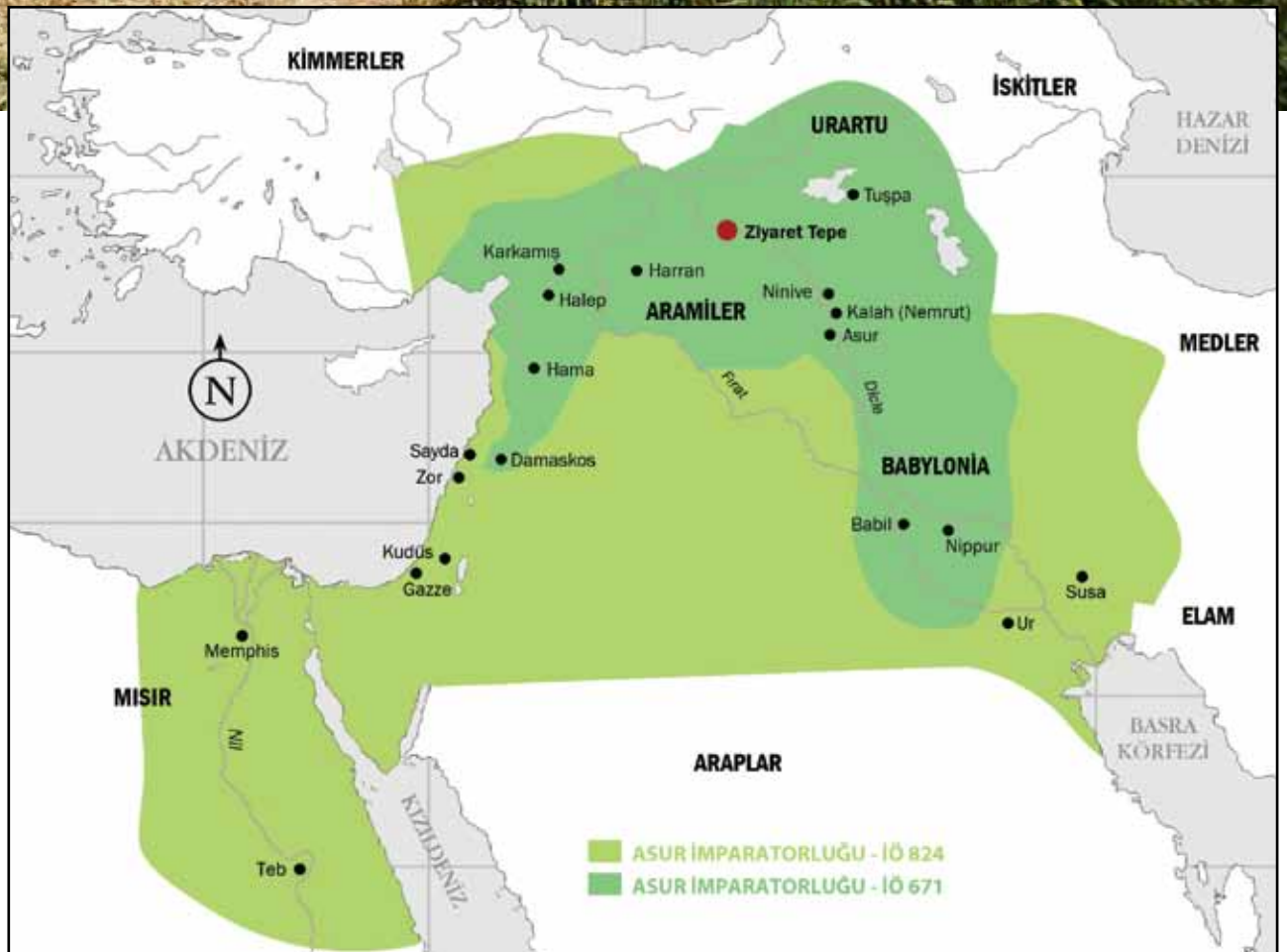
İki bölge arasındaki ticaretin temelini, Asur'dan Anadolu'ya getirilen kalay, keçi kılı, dokuma ürünleri, elbise kumaşı, süs eşyası ve kokular oluşturuyordu. Asurlular, bunun karşılığında Anadolu'dan altın ve gümüş eşyalar alıyorlardı. Anadolu'nun en eski yerleşimleri arasında yer alan Kültepe (Kaniş), Acemhöyük, Alişar ve Boğazköy (Hattuşaş), Asurlu tüccarların en faal olduğu pazar şehirleriydi. Ticaret yapmak amacıyla Anadolu'ya gelen Asurlu tüccar-

ANADOLU'DA BİR ASURLU KENTİ

Asurlular, en güçlü dönemleri olan İÖ 9. yüzyılda etki alanlarını Anadolu'nun ortalarına kadar genişlettiler. İmparatorluk kuvvetlerinin garnizon ve yönetim merkezi olarak kullandığı şehirler arasında, bugün Ziyaret Tepe olarak adlandırılan Tuşhan da bulunuyordu.

lar, "karum" denilen bu ticaret merkezlerinde yerli halkla birlikte yaşıyorlardı.

Asur İmparatorluğu'nun İÖ 9. yüzyıldaki askeri genişlemesi sırasında göz diktiği yerlerden biri de zengin Anadolu topraklarıydı. Asurlular, yayılmacı bir anlayışla Anadolu'ya seferler düzenlerlerken, bir yandan da ele geçirdikleri kentlerde garnizonlar oluşturdular. Asur ordusunun konaklamasına hizmet eden ve yönetim merkezi olarak kullanılan şehirlerden biri de, bugün Ziyaret Tepe Höyüğü'nün bulunduğu yerde yükselen Tuşhan'dı.

ZİYARET TEPE'NİN BULUNUŞU

Ziyaret Tepe, Diyarbakır'ın Bismil ilçesi yakınlarında, Dicle'nin güney kıyısında yer alan bir höyük. Ovadan yaklaşık 30 metre yükselen höyük (akropol) 3 hektarlık bir alanı, onun güneyinde üç yana uzanan aşağı şehir ise 29 hektarlık bir alanı kaplıyor.

Ziyaret Tepe Höyüğü, ilk kez 1980 yılında Alman arkeolog Karlheinz Kessler tarafından bulundu. Bölgede Ilısu Barajı'nın kurulacak

olması nedeniyle yapılan yüzey araştırmaları sırasında höyük 1989 yılında daha ayrıntılı bir şekilde incelendi ve "Ilısu Baraj Gölü Altında Kalacak Kültür Varlıklarının Kurtarılması" programı kapsamına alındı. 1997'de tepe, aşağı şehir ve yamaçlar olmak üzere üç farklı alanda başlatılan sistematik yüzey araştırması sonucunda, 2000 yılında kazılara başlandı.

Kültür Bakanlığı tarafından da desteklenen proje, on yılı aşkın bir süredir ABD'deki Akron Üniversitesi'nden Prof. Dr. Timothy Matney'in bilimsel danışmanlığında, Marmara Üniversitesi'nden Prof. Dr. Kemalettin Köroğlu, Alman Mainz Üniversitesi'nden Dr. Dirk Wicke ve İngiliz Cambridge Üniversitesi'nden Dr. John MacGinnis'in oluşturduğu uluslararası bir ekip tarafından sürdürülüyor.

Höyükte gün ışığına çıkarılan buluntular, İÖ 3. binyıldan İÖ 7. yüzyıla kadar bölgede kesintisiz yerleşim olduğunu ortaya koyuyor. Şehirdeki en yoğun yerleşme, Orta ve Geç Asur dönemlerine ait. Kazılarda ortaya çıkarılan yapılar arasında, çeşitli kamu binaları, depo ve yerleşim birimlerine ait kalın-

tlara ek olarak eyalet yöneticisine ait büyük bir saray kalıntısı öne çıkıyor. Prof. Matney'e göre kazılar sonucunda elde edilen veriler, Ziyaret Tepe'nin Asur döneminde oldukça büyük bir yerleşim haline geldiğini ve önemli bir merkez olduğunu gösteriyor.

Ziyaret Tepe Höyüğü, yapımına devam edilen Ilısu Barajı'nın 2015 yılında devreye girmesiyle sular altında kalacak. Bu nedenle çalışmaların hızla tamamlanmasına çalışılıyor. John MacGinnis'e göre höyükte gerçekleştirilen kazı faaliyetleri 2014 yılında sonlandırılarak nihai rapor çalışmalarına başlanacak.

Türkiye gibi zengin tarihi geçmişe sahip olan bir ülkede, tüm kazı faaliyetlerini devletin finanse etmesi mümkün değil. Gün ışığına kavuşturulmayı bekleyen ve bir kısmı risk altında olan yüzlerce tarihi bölgede arkeolojik araştırmaların başlatılabilmesi için özel sektörün desteğine ihtiyaç var. Bu bağlamda, Erhan Öner'in ve Tekfen Vakfı'nın Ziyaret Tepe kazısına verdiği desteğin, başka şahıslar ve girişimciler için de örnek teşkil etmesi en büyük dileğimiz.

Esrarengiz tabletin sırrı

Ziyaret Tepe'de yapılan kazılar sırasında çok sayıda kil tablet elde edilmiş. Bunlar, Asur İmparatorluğu'na dair önemli bilgiler içeriyor. Fakat tabletlerden bir tanesi, hem tarihsel olarak, hem de dilbilim açısından çok özel bir yere sahip.

Söz konusu tablet, höyükte bulunan sarayın alt kısmından çıkarılmış. Tabletın bulunması kazı ekibinde öylesine heyecan yaratmış ki yazıt bilimci Dr. MacGinnis, haberi aldıktan sonra ilk uçakla Türkiye'ye gelmiş. Tabletın çevirisi için iki yıla yakın zaman harcayan MacGinnis, sonunda tabletin 60 kadar kadının isminden oluşan bir liste olduğunu keşfetmiş. MacGinnis, bu keşfin öyküsünü ve önemini şöyle anlatıyor:

En sonunda, bunun bir kadın isimleri listesi olduğunu anladık. Bunlar, büyük olasılıkla sarayda çalıştırılan kadınların isimleri. Bizim için sürpriz olan şey, tablette geçen isimlerin Asurca olmaması. Tabii bunu anlamak için birçok uzman arkadaşımızla görüştük ve Ortadoğu'daki diğer eski dillerle karşılaştırdık. O uzmanlar da, "Bunlar bizim dillerden değil," dediler. Örneğin Eski Persçe, Elamca, Mısırca, Arapça, İbranice veya Aramice değil. Bir veya ikisi Asurca, Luvice ve Hurrice gibi dönemin bilinen diğer dillerine ait. Ama büyük çoğunluğu bilinmeyen bir dile ait.

MacGinnis'e göre bu gizemli durumu açıklayabilecek iki olasılık var. Birinci olasılık, bu isimlerin Dicle'nin kuzeyinde yaşayan Şubriyalılara ait olması. Bu kavme ait yazılı bir belge olmaması nedeniyle dilleri bilinmiyor. Göç yoluyla bu bölgeye gelen bir grup Şubriyalının Asur sarayında çalıştırılması akla yakın görünüyor. Bir diğer olasılık ise söz konusu kadınların, İran-Irak sınırındaki Zagros Dağlarını çevreleyen bölgenin Asurlularca işgali sırasında tehcir yoluyla getirilmiş olması. Açıklaması ne olursa olsun, tabletin bulunması dünya çapında ilgi uyandırmış. Dr. MacGinnis, bu heyecanın nedenini şöyle açıklıyor:

Tablet üzerinde yer alan İmpane, Ninuaya, Sasimi, Bisunume, Malinayasi ve Pinda gibi isimlerin günümüze kadar bilinmeyen bir dilde yazılmış olması, bizleri ve meslektaşlarımızı heyecanlandırdı. Elimizdeki bilgiler, bu dilin unutulmuş bir dil olduğunu gösteriyor. Tabletın bulunmuş olması ise bir felaketin bize hediyesi. Çünkü sarayın bu kısmında yangın çıkmış ve bu nedenle kil tablet yanarak daha dayanıklı hale gelmiş. İlk parçasını 2008 yılında taht odasının tabanında bulduğumuz ve okunması 2009'da tamamlanan tablet, milattan önce 8. yüzyılın ortalarına tarihleniyor.

“Asla yeterli zaman yoktur”

Nasıl oldu da arkeolog olmaya karar verdiniz? Çocukken herkes polis, itfaiyeci, öğretmen olmak ister. Siz bu yola nasıl girdiniz?

Diyebilirim ki arkeologların yüzde 90'ının çocukluk hayali budur. Meslektaşlarımızla bir araya gelip sohbet ettiğimizde bu soru mutlaka gündeme gelir ve çoğu çocukluğundan beri bu işi yapmak istediğini söyler. Ben de kesinlikle bu işi yapmak istediğimi daha çocukken biliyordum.

Siz aynı zamanda bir yazıtbilimcisiniz, öyle değil mi?

Ben çok şanslıyım. Cambridge'de okuduğum dönemde Asuroloji ve Yakın Doğu Arkeolojisi diploması alabiliyordunuz. Asur İmparatorluğu'nu inceliyorduk ve Asur dilini öğreniyorduk. Okuduğum bölüm arkeoloji, tarih ve yazıtbilimci (epigrafist) olmak isteyenler için biçilmiş kaftandı. İngiltere'de liseyi okuduğum okulda Latince ve Eski Yunanca dersleri de vardı ve ben bundan çok keyif alırdım. Daha sonra da antik dillere yöneldim.

Asurolojinin sizi çeken tarafı neydi?

Aslında ben Asuroloji ile tamamen bir tesadüf sonucu tanıştım. Cambridge'deki henüz üçüncü günümde bir profesör, beni bir arkadaşının oğluyla karıştırarak, çay partisine davet etmek üzere yurttaki odamın kapısının altından bir not bırakmış. Bir iki saat sonra kapının altından ikinci bir not daha geldi. Notta, “Bir yanlışlık yaptığımın farkına vardım. Yine de aramıza katılırsanız sevinirim,” yazıyordu. Ben de daveti kabul ettim tabii. Sohbet sırasında antik dünyanın ne kadar ilgimi çektiğinden söz ettim. O da bana dünyanın önde gelen Asuroloji uzmanlarından birinin Cambridge'de olduğunu söyledi. Tabii ki tanışmak için bu kadarı yeterliydi. Sanırım bu tesadüf hayatımın akışını değiştirdi ve bundan son derece mutlu olduğumu söylemeliyim.

Okuyucularımıza biraz da bağlı olduğunuz McDonald Institute for Archeological Research'ten bahsedebilir misiniz?

McDonald Enstitüsü, yaklaşık 20 yıl önce kurulmuş, Cambridge'e bağlı bir birim. Aslında çok ilginç bir hikâyesi var. Dr. McDonald, eski plakçalardaki iğneyi kaldırarak plağın üstüne yerleştiren mekanizmayı bulan kişi. Bu buluşuyla hatırı sayılır bir servetin sahibi olmuş. Bizim için büyük bir şanstır ki McDonald'ın esas ilgi alanı arkeolojymiş. Daha sonra McDonald Enstitüsü'nün ilk direktörü olacak olan Lord Colin Renfrew –ki kendisi de çok önemli bir arkeologdur– bundan yirmi yıl kadar önce, bir gün bir avukat tarafından aranıyor. Avukat kendisine, arkeolojik saha araştırmalarında kullanılmak üzere yılda 100 bin pound bağışlamak isteyen bir beyefendiyi temsil ettiğini söyleyerek, bunun kabul edilip edilmeyeceğini soruyor. Ayrıca daha büyük bir miktarın nasıl değerlendirilebileceği üzerinde düşünmesini rica ediyor. Bu şekilde McDonald Enstitüsü'nün ilk adımı atılmış oluyor. Bugün dünyanın her yerinde araştırmalara destek veren enstitü, Ziyaret Tepe projesi için de her yıl bir miktar yardım yapmaya devam ediyor.

Ziyaret Tepe'de sizin dışınızda kimler görev alıyor?

Ziyaret Tepe'deki çalışma uluslararası bir işbirliği şeklinde yürüyor. Ben saha sorumlularından biriyim. Benim dışımda Marmara Üniversitesi'nden Prof. Dr. Kemalettin Köroğlu ve Almanya, Mainz Üniversitesi'nden Prof. Dr. Dirk Wicke var. Bütün projenin yöneticisi

John MacGinnis kimdir?

Dr. John MacGinnis üniversite eğitimi Cambridge'teki Trinity College'ta, Asuroloji ve Yakın Doğu Arkeolojisi üzerine yaptı. Irak ve Suriye'de birçok kazıda görev alan MacGinnis, daha sonra doktora programı için Cambridge'e dönerek Geç Babil dönemine ait çivi yazıların alanında uzmanlaştı. Bir süre araştırma bursuyla çalışmalarına Oxford'daki Wolfson College'ta devam eden MacGinnis, daha sonra öğretim üyesi olarak Cambridge bünyesindeki McDonald Institute for Archaeological Research'e katıldı ve Ziyaret Tepe Höyüğü'nde aşağı şehir kazılarının sorumluluğunu üstlendi. Aynı zamanda Ortadoğu'da Ninova, Tel Brak, Amarna ve Ortadoğu'daki birçok kazıda saha arkeoloğu olarak görev alan MacGinnis, buralardaki çalışmalarıyla ilgili çok sayıda makale ve rapor yayımladı.

ise Amerika, Akron Üniversitesi'nden Prof. Dr. Timothy Matney. Ben çalışmaların başladığı 2000 yılından beri kazı alanının aşağı şehir bölgesinden sorumluyum. Yani orası benim krallığım.

Proje nasıl başladı?

Aslında her şey İlısu Barajı'na karar verilmesiyle başlıyor ve GAP Projesi'nin doğuşuna kadar uzanıyor. GAP, 1950'lerde şekillenmeye başlayan bir proje. İlısu Barajı ise bölgede inşa edilen mega-barajların sonuncusu. Yapımına 1980'lerde başlansa da çeşitli aksamalar yaşandığı için yapım süresi uzamış. Bu da biz arkeologlar için büyük bir fırsat oldu. Çok şanslıyız ki 15 yıldır bu bölgede çalışabiliyoruz. Proje, 1997'de üç yıl süren bir yüzey araştırmasıyla başladı. Bu süreçte örneğin, çeşitli seramik parçaları bulundu ki bunlar sayesinde sahanın tarihi hakkında ön bilgi edinebildik. Bunun dışında yerin altında ne olduğunu görebilmemizi sağlayan çeşitli manyetik tarama teknikleri var. Proje başladığında elde ettiğimiz görüntüler çok belirsizdi. Fakat 15 yıl içinde teknoloji büyük gelişme gösterdi. Bugün çok daha net görüntüler elde edebiliyoruz. Bu sayede kazı programı çok daha isabetli yapılabiliyor; boşa kürek çekmiyoruz.

Kazılar ne zaman başladı?

Kazı çalışmaları 2000 yılında başladı. Sahada iki ana bölüm bulunuyor. Biri Ziyaret Tepe Höyüğü, diğeri aşağı şehir. Yıllar içinde yaptığımız kazılarda farklı bulgular elde ettik. Höyük, binlerce yılda meydana gelmiş bir form. Yerleşimin tam olarak hangi tarihte başladığını bilemiyoruz, ama elimize geçen bulgular İÖ 3000 yılına, yani neredeyse 5 bin yıl öncesine kadar gidiyor. Bu süre içinde çöken binalar olmuş.

ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ
Ziyaret Tepe kazısı ABD Akron Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Alman Mainz Üniversitesi ve İngiliz Cambridge Üniversitesi'nden uzmanların oluşturduğu uluslararası bir ekip tarafından yürütülüyor.

Burada yaşayan insanlar zemini düzleştirip üzerine yeniden bina yapmışlar. Böylece höyük, tabaka tabaka yükselmiş. Ayrıca Asur Sarayı'nın kalıntıları üzerinde Helenistik döneme ait izlere de rastladık. Eski sarayın sadece yağmur ve rüzgârla bu kadar aşınması neredeyse imkânsız. Bu yüzden yapıların bilinçli olarak yıkılıp üzerine Yunanlılar tarafından yeni binalar yapılmış olduğunu tahmin ediyoruz.

Çalışmalarınız ne zaman tamamlanacak?

Gelecek senenin son kazı yılı olacağından neredeyse eminiz. Kazı tamamlandıktan sonra bir seneyi de bulgularımız üzerinde çalışmaya ayıracağız. Yani sahada geçirecek iki senemiz daha olduğunu düşünerek planlarımızı yapıyoruz. Türk hükümeti, barajın 2014 yılında bitirileceğini iletmişti. Bu da çalışmaların en geç 2014 yılında tamamlanması gerektiği anlamına geliyor.

Böylesi bir proje için yeterli süreye sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz?

Arkeolojide asla "yeterli zaman" yoktur. Her zaman daha fazla kazı yapılabilir. Bununla beraber kendimizi gerçekten çok şanslı hissediyoruz. Bu süre boyunca bize çalışma şansı verdiği için de Türk hükümetine son derece minnettarız. Tabii sponsorlarımıza da bir o kadar teşekkür borçluyuz. Onlar olmasa bu proje gerçekleştirilemezdi. 15 yıldır kazı yapıyoruz ve hem Ziyaret Tepe Höyüğü'nde hem de aşağı şehirde birçok önemli bulgu elde ettik. Bu sayede kentin geçmişi hakkında bir fikir oluşturma şansımız oldu. Elbette ki böylesine büyük bir alanda her yeri kazmanız gerçekçi değil.

Kazılar bittikten sonra sizin için sırada ne var?

Ziyaret Tepe'deki kazılar bittikten sonra yayın anlamında daha çok işimiz olacak. Her yıl ön raporlarımızı yayımlıyoruz zaten. Bugüne kadar birçok akademik rapor yayımladık. Kazı bittikten sonra nihai rapor hazırlanacak. Bunun 6 cilt kadar olacağını tahmin ediyorum. Yani o anlamda daha yapılacak çok iş var. Ön raporlar 10-12 kişinin imzası olan, birçok uzmanın işbirliğiyle ortaya çıkan yayınlar. Bence harika bir şey bu. Olması gereken bu zaten. Bu sene "Sarayı Tablet" hakkındaki raporu yayımladık ve yalnızca İngiltere ve Türkiye'de değil, dünya çapında ilgi gördü. Hepsini birleştğinde Türkiye'de yaptığımız çalışmalar yüzlerce milyon kişiye ulaşacak. Türk tarihi mirasını bu kadar geniş bir kitleyle paylaşabildiğimiz için de çok mutluyuz.

Türkiye, bir arkeolog için önemli bir hazine olmalı.

Kesinlikle. Bir arkeolog için Türkiye bir rüya. Hangi dönemle ilgilenirseniz ilgilenin, mutlaka Türkiye'de araştırarak bir şeyler bulursunuz. Hatta Ziyaret Tepe'den örnek vereyim. Geçen sene Asurlular dönemine ait olduğunu sandığımız bir yerleşim yerinde kazı yapıyorduk. Tahmin ettiğimiz kanıtlara da ulaştık. Ama bunların hemen üzerinde, Roma kalıntılarında rastladık ki oldukça şaşırtıcı bir bulguydu. Bu durum, çalışma sahasına bambaşka bir boyut getirdi. Tamen farklı seramikler, çatı oluşturma teknolojisi ortaya çıkardık. Bu da Türkiye coğrafyasının heyecan verici özelliklerinden biri.

Çalışma sırasında karşılaştığınız zorluklar nelerdi?

En büyük zorluk elbette ki hava şartları. Yazın gerçekten çok sıcak oluyor ve arazide çalışmak çok zor hale gelebiliyor. Fakat kazıların kuru mevsimde yapılması gerektiğinden başka bir şansımız yok. Kazı, her yıl 2-3 aylık dönemlerde sürdürüldü. Yöre halkıyla gerçekten çok iyi ilişkilerimiz oldu. Projede çalışan işçilerin çoğu yakından toplandı. Hepsisi de çalışkan, bazıları da gerçekten çok yetenekliydi. Sonuçta ortaya iyi bir ekip çıktı. İstihdama bir katkımız olması da güzel. Bu durum, özellikle ilk zamanlarda daha da önem taşıyordu, çünkü o zamanlar işsizlik daha büyük boyutlardaydı. Şimdi ise bölgede tarım çok gelişti. Bize köyün hemen girişinde, tarımsal araştırmalar için yapılmış bir bina tahsis edildi. Orada kaldığımız süreler içinde yöre halkıyla mükemmel bir ilişkimiz oldu.

Tekfen'le ilişkiniz için neler söyleyebilirsiniz?

Böylesine uzun ve kapsamlı bir kazı gerçekten büyük bütçeler gerektiriyor. İngiltere'den aldığımız destek tek başına yeterli değildi. Ben de Türkiye'deki büyük firmalarla ilgili bir araştırma yaptım. Tekfen ismiyle karşılaşmam çok büyük bir şans oldu bizim için. Bundan üç sene kadar önce, Diyarbakır'dan dönüşümde, İngiltere'ye uçmadan İstanbul'a uğrayıp Erhan Öner'le tanıştım. Benim için büyük bir onur ve keyif oldu Erhan Bey'le tanışmak. Erhan Bey, yaklaşık üç yıldır bireysel olarak projeye bağışta bulunuyor. Bu sene Tekfen Vakfı da sponsorlarımız arasına girdi. İtiraf etmeliyim ki Tekfen'in desteği olmasaydı, bu sene çalışmalara başlamak için gereken kaynağı bir araya getiremezdik. Çünkü minimum giderleri karşılayacak bir yapıyı oluşturamazsanız, çalışmaların uygulanabilirliği kalmıyor. Bu nedenle Tekfen'in desteği gerçekten çok önemliydi bizim için.

Duvarlar dolusu tarih

Ziyaret Tepe kazısının bireysel destekçileri arasında yer alan Tekfen Holding Yönetim Kurulu üyesi ve CEO'su Erhan Öner'in tarihe olan merakı, onu Türkiye'nin önde gelen eski harita koleksiyoncularından biri yapmış. Öner, haritaların geçmişle bugün arasında bir köprü kurduğunu ve kendisini zaman yolculuğuna çıkardığını söylüyor. Erhan Öner'e göre koleksiyonculuk, çalışan insanların emeklilik günü geldiğinde boşluğa düşmemesi için de bir sigorta.

TARİHİN CANLI TANIKLARI

Erhan Öner'in koleksiyonundaki her harita tarihe ışık tutuyor. Braun-Hogenberg'in İstanbul'un en eski haritalarından birini de içeren *Civitates Orbis Terrarum* (1572) adlı atlası, Öner'in koleksiyonunun nadide parçalarından biri (altta).

■ “Eski haritalar, tarihin tek bir sayfa üzerine yansımalarıdır.” Bunu söyleyen kişi, Türkiye'nin belki de en geniş harita koleksiyonunun sahibi olan Tekfen Holding Yönetim Kurulu üyesi ve CEO'su Erhan Öner. Öner'in eski haritalara ilgisi 25 yıl önce başlamış. İlk haritasını, çalışma odasına dekoratif bir unsur katmak için almış. Fakat İngiliz kartograf John Tallis'in Anadolu haritası ona yeni ilhamlar vermiş. Peşinden bir-iki harita daha derken, kendini tutkulu bir uğraşın içinde buluvermiş. “O günlerde kafamda bir koleksiyona sahip olma düşüncesi yoktu. Sadece beğendiğim, hoşuma giden haritaları alıyordum” diyen Öner, birkaç yıl içinde harita sayısını 100'e çıkarmış.

Erhan Öner'in koleksiyonunda bugün 2 bin civarında harita var. Bunların hepsi de Anadolu ve yakın çevresini konu alan haritalar. Öner, artık yeni harita bulmakta zorlandığını ve koleksiyonun sınırlarına ulaştığını belirtiyor. Öner'in bu merakını, haritaların geçmişe tanıklığını destekleyen kitaplar tamamlıyor. Öner'in kitap koleksiyonu da hatırı sayılır büyüklükte. Kütüphanesinde bulunan 10 bin civarında kitabın yaklaşık 2 bin tanesini antika değerine sahip nadir kitaplar oluşturuyor. Öner, hem haritaların hem de kitapların, onu tarihin derinliklerine götürüp dinlendirdiğini söylüyor.

Koleksiyonunuzdaki haritaların belirli bir ortak özelliği var mı?

Hepsinin ortak yanı Türkiye coğrafyasına ait olmaları. Bence koleksiyonerliğe başlayacak her kişi mutlaka kendine bir sınıra çizmeli. Aksi halde bu merak, zaman ve maliyet olarak baş edilemez bir hale gelebilir. Ben, harita koleksiyonum için konu itibarıyla ilk baştan beri Türkiye'yi seçtim. Bunlar 1500'ü yıllara kadar giden haritalar. Başlangıçta sadece 18. yüzyıldan önceki döneme ait haritaları alıyordum. Fakat koleksiyonum genişleyip seçenekler azalmaya başlayınca daha yakın dönemleri de almaya başladım. Şimdi 19. yüzyıla, hatta 20. yüzyılın başlarına ait haritalar var koleksiyonumda.

Belirli bir tarz tercihiniz var mı?

Hayır yok. Farklı ülkelerden haritacıların çizdiği, renkli ya da renksiz, küçük büyük, farklı tekniklerle hazırlanmış her türlü harita ilgi alanıma giriyor. Ama İstanbul ve İzmir haritalarının bende özel bir yeri var. Bihassa eski İstanbul haritaları çok detaylı ve dekoratiftir. Bunları adeta tablo gibi seyredebilirsiniz. Bazen başka yerlere, başka ülkelere ait nefis haritalar çıkıyor karşıma. Fakat ben sınırlarımı belirlediğim için ne kadar güzel, ne kadar eski, ne kadar kelepirci olursa olsun, Türkiye dışında bir coğrafyanın haritasını almam.

Bu haritaları nasıl, nereden temin ediyorsunuz?

Haritaları Türkiye’de sahaflardan ve müzayedelerden, yurtdışında ise harita satan dükkânlardan ve yine müzayedelerden temin ediyorum. Bu kadar geniş bir koleksiyona yeni parçalar katmak kolay bir şey değil. Yakın ilgi ve takip gerektiriyor. Yurtiçinde ve yurtdışında sürekli temas halinde olduğum sahaflar, haritacılar var. Yeni bir şey olduğu zaman onlar da haber veriyorlar. İş seyahatlerimde boş vakit yaratabilirim mutlaka sahafları dolaşırım. Ayrıca zaman zaman yıllık tatilimin en az bir haftasını Londra’ya ayırım; yani “kültür tatili” yapar, zamanımı haritacılarla ve sahaflarda geçiririm.

Adeta bir safari gibi... Bu “ekspedisyonlardan” ilginç sonuçlar çıkıyor mu?

Tabii, zaten işin en zevkli taraflarından biri bu. Bazen hiç ummadığımız bir yerden, hiç ummadığımız nadir bir eser bulabiliyorsunuz. Bazen de yıllarca uğraşmanıza rağmen aradığınız şeyi bir türlü bulamıyorsunuz. Mesela, John Speed’in, ölümünden kısa bir süre önce yaptığı “Turkish Empire” haritasını temin etmek için çok çaba sarf ettim. Öte yandan, Fırat ve Dicle nehirlerinin etüt haritalarını, Londra’daki bir kitap fuarında çok komik bir fiyata aldım.

Aldığınız her eserin hikâyesini hatırlıyor musunuz?

Başkalarını bilmem ama kendime baktığım zaman, ilgi duyup topladığım şeyler hususunda müthiş bir arşivci olduğumu söyleyebilirim. Mesela, aldığım her harita için muntazam bir kayıt oluştururum. Nereden, ne zaman, kaçta aldığımı ve harita ile ilgili künye bilgilerini kaydedirim. Koleksiyonumun kayıtlarını günü gününe, bütün detaylarıyla kendim tutarım ve onlarla ilgili bir not bulduğumda saklarım. Bazı koleksiyonların kataloglanması yıl-

lar sürebilir. Oysa benimki, dizgi ve basım süresi kadar kısadır. Haritayla ilgili her türlü bilgi, çok sistematik bir şekilde kayıtlıdır.

Bu hayli zamanınızı alıyor olmalı.

Zaten zaman ayırmadan koleksiyonculuk olmaz. Mutlaka ona gerektiği kadar zaman ayırmalısınız. Çünkü koleksiyonculuk bilgi ve birikim gerektirir. Ben, koleksiyonumu oluştururken, bir yandan da yıllar boyunca eski haritalarla alakalı kitapları, müzayede ve satış kataloglarını inceledim. Eski harita satan kişilerle görüşerek bilgimi genişletmeye çalıştım. Bu konuda halen dünyadaki yayınları düzenli şekilde takip ediyorum. Müzayedeleri de yakından izliyorum. Fakat artık eskisi kadar harita almıyorum, çünkü çoğu zaten bende mevcut. Bunun yarattığı eksikliği son zamanlarda kitaplarla gidermeye çalışıyorum.

Kitap tercihlerinizle harita koleksiyonunuzda gözettiğiniz tercihler örtüşüyor mu? Kütüphanenizde ne tür kitaplar var ağırlıkla?

Haritalara düşkünlüğümle, kitaplara olan merakım bir yerde buluştu diyebilirim. Harita koleksiyonculuğu, zaten ortaokul yıllarımdan beri mevcut olan kitap merakımı daha da kamçladı. Haritaları anlamaya çalışmak, beni daha fazla eski kitaplara yönlendirdi. Bilhassa Türkiye hakkında yazılmış seyahatnameleri ve tarih kitaplarını hem içerik, hem de içindeki haritalar açısından çok enteresan buluyorum. İzmirli olmam dolayısıyla İzmir hakkında, İstanbul’da yaşamam dolayısıyla da İstanbul hakkındaki kitaplara, ayrıca harita koleksiyonum dolayısıyla kartografya kitaplarına özel ilgi duyuyorum. Fakat tüm bunlardan, kütüphanemin sadece eski kitaplardan oluştuğu gibi bir intiba çıkmasın. Halen kütüphanemde 10 bin civarında kitabım var. Bunların yalnızca 2 bin tanesi nadir kitap kategorisinde. Bunların dışında kitaplığımda bazı mesleki kitaplar,

ama daha çok tarih, hatırat, sanat ve sanat tarihi kitapları yer alıyor. Ayrıca referans niteliğindeki kitaplara da ilgi duyuyorum.

Kitapta da kendinize sınırlar koyuyor musunuz?

Kitap, haritaya oranla çok daha geniş bir alan. Dolayısıyla sınırları belirlemek çok önemli. Ben, bir iki çok özel durum dışında, okuyamayacağım kitabı almam. Bu nedenle kitaplarımın hemen tamamı Türkçe ya da İngilizcedir. Çok istisnai olarak kütüphanemde, başka lisanlarda, hediye olarak gelmiş birkaç kitap olabilir. Fakat bunların sayısı gerçekten çok azdır.

Bugüne kadar sizi en çok etkilemiş kitap hangisidir?

O kadar çok ki. Her konuda çok sevdiğim kitaplar vardır, saymakla bitmez! Ancak meslek hayatımın 40. yılı dolayısıyla aile fertlerimin, dost ve iş arkadaşlarımla katkılarıyla hazırlanan sürpriz “40 Yıl” kitabı herhalde beni en çok etkileyen kitap olmuştur. Bunun dışında, bir müzayededen aldığım, Braun-Hogenberg’in Avrupa şehir haritalarını içeren *Civitates Orbis Terrarum* (1572) adlı atlası ve şirkette 40. yılımı doldurduğumda Feyyaz Berker Bey’in hediye ettiği Melling’in *Voyage Pittoresque de Constantinople et des Rives du Bosphore* (1819) adlı kitapları bende özel yeri olan kitaplardır.

Peki, haritalarınızın kitabını yapmayı hiç düşünmediniz mi?

“Eski Haritalarda Türkiye” adında bir kitap hazırlama fikrine başta çok sıcak bakıyordum, ama sonra bundan vazgeçtim. Çünkü, Türkiye coğrafyası çok geniş ve tarih boyunca değişik topluluklara ev sahipliği yapmış bir yer. Bu hususun bazıları tarafından yanlış yorumlanması düşüncesi yavaş yavaş beni kitap projesinden uzaklaştırdı. Benim için huzur kaynağı olan bu hobimin, bir huzursuzluk kaynağına dönüşmesini istemiyorum.

Daha önce de, haritaların size huzur verdiğini söylemişsiniz. Bu uğraş, sizin için stres yönetiminin araçlarından biri mi?

Kesinlikle öyle. Çünkü ofis ortamında olsun, ev ortamında olsun, haritalara baktığım zaman beni tarihin derinliklerine götürüyor ve dinlendiriyorlar. Kartografya benim ilgimi çektiği için onlarla farklı bir iletişim kurabiliyorum. Bir başka kişinin ilgi alanı farklı olabilir. Konusu ne olursa olsun, koleksiyoner bir işadamı bu şekilde kendini kolaylıkla işin stresinden uzaklaştırabilir. Kaldı ki illa koleksiyon olması da gerekmez. Yeter ki bir konuya ilgisi, bir hobisi olsun. Bu hobi, ileride emekli olduğu zaman kendisini boşlukta bulmamasının garantisi olacaktır.

Herkes bir sütun dikse!..

Bundan üç yıl önce, Ziyaret Tepe’nin kazı sorumlularından John MacGinnis Erhan Öner’i arayıp, proje hakkında bir sunum yapmak üzere kendisinden randevu istemiş. Bir araya geldiklerinde MacGinnis, Ziyaret Tepe’nin tarihi önemini anlatarak kazının sürdürülebilmesi için Öner’in desteğini istemiş. O günden bu yana Erhan Öner, Ziyaret Tepe projesine bireysel olarak destek veriyor. Daha önce Kültür Bilincini Geliştirme Vakfı’nın “Bir Sütun da Siz Dikin” kampanyası kapsamında Perge kazısına da destek veren Erhan Öner, Türkiye’nin saklı hazinelerini gün ışığına çıkarmak için yapılacak her katkının, tarihsel mirasımıza saygının bir gereği olduğunu söylüyor.

Erhan Öner'in harita koleksiyonundan iki nadide eser: Lorenz Fries'in 1535 tarihli Küçük Asya haritası (üstte) ve ünlü Flaman haritacı Abraham Ortelius'un Marmara, Kuzey Ege ve Trakya bölgesini gösteren 1592 tarihli haritası (altta).

Sonbahar konserleri

Tekfen Filarmoni Orkestrası, kuruluşunun 20. yılı nedeniyle düzenlenen konserler dizisine 11 Eylül'de İstanbul'da ve 13 Eylül'de Artvin'de verdiği konserlerle devam etti.

■ Tekfen Filarmoni, sonbahar sezonundaki ilk konserini, Uluslararası Boru Hatları ve Deniz İşleri Mütahhitleri Birliği'nin (IPLOCA) 10-14 Eylül tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirilen 2012 Zirvesi nedeniyle Çırağan Sarayı'nda verdi. Şef Saim Akçıl yönetimindeki orkestra, konserde Nevit Kodallı, Mozart, Pablo de Sarasate, Çaykovski, M. A. Gerai gibi bestecilerin eserlerini seslendirdi. Dünyanın 40 ülkesinden misafir edilen delegeler, özellikle geleneksel çalgılarımızdan ud ve kanunun ustaları Yurdal Tokcan ile Göksel Baktagir'i zevkle dinlediler. Baktagir'in "Dalgalar" adlı solo eserinin martı seslerini anımsatan nağmeleri, tüm delegelere bir kez daha İstanbul'un büyüğü atmosferini yaşattı.

Tekfen Filarmoni, İstanbul'dan sonra ikinci konserini 13 Eylül'de Çoruh Üniversitesi Nihat Gökyiğit Kongre ve Kültür Merkezi'nin açılışı nedeniyle Artvin'de verdi. Kuruluşunun 20. yılında, kurucusu Nihat Gökyiğit'in memleketi Artvin'de ilk kez konser veren orkestra, IPLOCA programına ek olarak İlyas Mirzayev ve Kara Karayev'in eserlerine de yer verdi. Mirzayev'in yöreye ait kemençe ve tulum için bestelediği "Karadeniz Rapsodisi" kuşkusuz konserin en çok alkış alan eseriydi.

Nihat Gökyiğit'ten Artvin'e bir armağan daha

Tekfen'in kurucu ortaklarından ve Yönetim Kurulu Başkanı Ali Nihat Gökyiğit, doğduğu kent olan Artvin'e bir kültür merkezi armağan etti. Artvin Çoruh Üniversitesi bünyesinde inşa edilen ve Nihat Gökyiğit'in adı verilen Kongre ve Kültür Merkezi, yaklaşık 2 bin 200 metrekarelik kapalı alana sahip. Merkezde, 450 kişi kapasiteli bir konferans salonu, 3 adet 120 kişi kapasiteli amfi, 3 adet 80 kişi kapasiteli derslik, fuaye, projeksiyon ve çeviri odaları, atölye ve ofisler bulunuyor.

Hayırasever kimliğiyle tanınan Nihat Gökyiğit'in Artvinlilere desteği sadece Kongre ve Kültür Merkezi ile sınırlı değil. Gökyiğit'in Artvin'de bugüne kadar destek verdiği kurum ve projelerin bazıları şöyle: Artvinliler Hizmet Vakfı burs ve eğitim desteği; Artvin Yusufeli-Altıparmak Köyü öğretmen lojmanı ve iş makinesi alımı; Artvin Şavşat Devlet Hastanesi kolonoskopi ve endoskopi cihaz alımı; Artvin Merkez İlim ve Kültür Hizmet Derneği yurt binası inşası; Artvin Düzenli Köyü mesire inşası; Türkiye İsrافی Önleme Vakfı (TİSVA) mikro kredi; Artvin Yöresel Kalkınma ve Hizmet Vakfı Artvin Evi restorasyonu; Artvin İl Sağlık Müdürlüğü acil yardım ambulansı; Macahel Eğitim Kültür Dayanışma Vakfı ve Artvin Camili Köyler Birliği organik bitkisel üretim projesi sertifikasyonu.

Ning Feng kimdir?

Ning Feng, 1981'de Çin'in Çengdu kentinde doğdu. Henüz 4 yaşındayken özel keman hocası Youxin Wen'den keman öğrenmeye başladı ve ertesi yıl ilk performansını sergiledi. 1995'te İngiltere'deki Dartington International Summer School'a katıldı ve burada hem Ruggiero Ricci'nin, hem de ileride hocası olacak Profesör Hu Kun'un master sınıflarına devam etti. Eylül 1998'de, Londra'daki Royal Academy of Music'e Profesör Hu Kun'la çalışması için tam burslu öğrenci olarak davet edildi. Öğrenimi sırasında girdiği yarışmalarda çok sayıda ödül kazanan Feng, ilk resitalini 20 yaşındayken, 2001'de ünlü Wigmore Hall'da verdi. Ning Feng 2003'te, Royal Academy of Music'in yaklaşık 200 yıllık tarihinde, final resitalinde tam notla mezun olan ilk öğrencisi oldu ve yalnızca üstün başarıyla mezun olan öğrencilere verilen Associate of the Royal Academy of Music (ARAM) unvanını kazandı.

2003'ten sonra Berlin'deki Hanns Eisler Müzik Okulu'nda Profesör Antje Wethaas'la eğitimini sürdüren Feng, aynı yıl 13. Violinwettbewerb der Ipolyka-Gyárfás-Stiftung'da birincilik ödülü kazandı. 2005'te ise Hamburg'daki 13. Wettbewerb des Deutschen Musikinstrumentenfonds'ta başarılı oldu ve vakıf tarafından kendisine bir Guadagnini (1756) keman armağan edildi. Ning Feng, 2005'te Yeni Zelanda'daki Michael Hill Uluslararası Keman Yarışması'nda birincilik ödülünü kazandı; 2006'da ise İtalya'da 51. Paganini Uluslararası Keman Yarışması'nda birinci olarak, Paganini'nin kendi kemanını (1743 yapımı Il Cannone Guarnerius) çalmaya hak kazandı. 2005'te ilk solo CD'sini Çin'de yayınlayan Ning Feng, ayrıca Japonya, Belçika ve Hollanda'da kayıtlar yaptı ve dünyanın her köşesinde ünlü orkestralarla konserler verdi.

“Müthiş kemancı” İstanbul'da

Tekfen Filarmoni, 1 Aralık'ta dünyaca ünlü Çinli keman virtüözü Ning Feng'i solist olarak İstanbul'da konuk edecek. Şef Saim Akçıl yönetimindeki konser Lütfi Kırdar Sergi ve Kongre Sarayı'nda verilecek.

■ Tekfen Filarmoni, 2012'nin son konserinde dünyaca ünlü bir yıldıza eşlik etmeye hazırlanıyor. Son yılların en yetenekli keman virtüözlerinden biri sayılan Ning Feng, 1 Aralık'ta Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı'nda İstanbullu müzikseverlerle buluşacak. Ning Feng, konserde Mendelssohn'un Keman Konçertosu Op. 64 Mi Minör'ü seslendirecek. İzleyiciler konserde ayrıca Weber'in “Oberon Uvertürü” ile Çaykovski'nin Senfoni No: 6 “Patetik” Op. 74, Si Minör'ünü dinleme fırsatı bulacaklar.

İstanbul'da ilk kez konser verecek olan Ning Feng, çok sayıda uluslararası ödül kazanmış bir kemancı. 31 yaşındaki Feng, hayranlık uyandıran tekniği ve duygusal olgunluğuyla gittiği her ülkede eleştirmenlerden tam not alıyor. Çin, Kanada, İngiltere, Belçika, Fransa, İtalya, Danimarka, Japonya, Yeni Zelanda, Rusya, ABD ve Almanya'da en iyi orkestralarla konserler ve resitaler veren Feng, klasik müziğin efsane isimlerinden Yehudi Menuhin'in, “Performansından çok etkilendim... Gerçekten yetenekli bir müzisyen olduğunu ve çok ilerleyeceğini düşünüyorum,” dediği bir kemancı. Feng ayrıca, ünlü Royal Academy of Music'in tarihinde, final resitalinde tam not alan ilk öğrenci olma özelliğini taşıyor.

Felix Mendelssohn, ilk kez 1845 yılında seslendirilen Keman Konçertosu Op. 64 Mi Minör'ü çocukluk arkadaşı ünlü kemancı Ferdinand David için yazmış. Mendelssohn, çok hızlı çalışan, yapıtlarını mektup yazarcasına tamamlayan bir besteci olduğu halde, bu yapıt üzerinde altı yıl çalışmış. Yaşam sevinci içeren ve 19. yüzyılın zarif müzik dilinin en önemli simgelerinden biri sayılan bu canlı parça, keman virtüözleri tarafından sıklıkla tercih ediliyor.

Şimdi okullu olduk!

Şimdi okullu olduk!

Tekfen Vakfı tarafından Toros Tarım Ceyhan Üretim Merkezi'nin bulunduğu Sarımazı beldesinde yaptırılan MEB Toros Tarım Necati Akçağlılar İlköğretim Okulu, 2012-2013 öğrenim yılının başladığı 17 Eylül günü törenle açıldı.

■ Tekfen Vakfı, geçen yıl kaybettiğimiz Necati Akçağlılar'ın adına Ceyhan'ın Sarımazı beldesinde bir ilköğretim okulu inşa etti. MEB Toros Tarım Necati Akçağlılar İlköğretim Okulu, 17 Eylül'de kapılarını öğrencilere açtı. Okulun açılışı nedeniyle yapılan törene Adana Valisi Hüseyin Avni Coş; Adana İl Eğitim Müdürü Mehmet Ali Selamet; Ceyhan Kaymakamı Gündüz Karakuş; Ceyhan Milli Eğitim Müdürü Mustafa Yaylacı; Ceyhan ve Sarımazı Belediye Başkanları Hüseyin Sözlü ve Erol Kahraman'ın yanı sıra Necati Akçağlılar'ın eşi ve Tekfen Holding Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Cansevil Akçağlılar; Tekfen Holding Yönetim Kurulu Üyesi ve CEO Erhan Öner; Tekfen Vakfı Başkanı Ercan Kumcu; Tekfen Vakfı Başkan Yardımcısı Ahmet İpekçi; Toros Tarım Yönetim Kurulu Başkanı Esin Mete; Taahhüt Grubun-

dan Sorumlu Tekfen Holding Başkan Yardımcısı Ümit Özdemir; yerel yöneticiler, eğitimciler, öğrenciler ve velileri katıldılar.

Öğrencilerin yeni bir okula kavuşma heyecanı ve sevinçleriyle renk kattığı törende Tekfen Vakfı adına konuşan Ecan Kumcu, en iyi yatırımın insana yapılan yatırım olduğunu söylerken, Tekfen Vakfı'nın bu anlayışla bugüne kadar verdiği burslarla 1.000'in üzerinde lise ve üniversite öğrencisi genci mezun ettiğini hatırlattı. Tekfen Vakfı'nın ilk kez bir okul açtığını belirten Kumcu, "Eğitime verdiğimiz önem ve bölgeye olan gönül bağımız nedeniyle Sarımazı'da bir okul inşa etme projesini sadece bir görev olarak değil, kurumsal sosyal sorumluluğumuzun bir parçası olarak büyük bir mutlulukla kabul ettik," dedi.

ÇOCUKLARIN MUTLULUĞU

Toros Tarım Necati Akçağlılar İlköğretim Okulu'nun açılışında çocukların sevinci görülmeye değerdi. Öğrencilerin yepyeni bir okula kavuşmaktan duydukları mutluluk, Necati Akçağlılar'ın eşi Cansevil Akçağlılar'a da duygu dolu anlar yaşattı.

Toros Tarım Yönetim Kurulu Başkanı Esin Mete ise şirket olarak çiftçi eğitimleri kadar çocuk ve gençlerin eğitimine de büyük önem verdiklerini açıkladı. Mete, okula adını veren Necati Akçağlılar'ı andığı konuşmasına şöyle devam etti: "Geçen sene kaybettiğimiz, Tekfen Holding'in ve Toros Tarım'ın kurucularından Sayın Necati Akçağlılar, bugün aramızda olup buradaki gurur ve sevincimize ortak olsaydı, eminim çok mutlu olurdu. Fabrikayı ilk kurduğumuz dönemde yolu bile olmayan bu bölgenin gelişmesi, işe ve refaha kavuşması onun en büyük arzusuymdu. O, üretmeye, işe, emeğe ve eğitime gönül vermiş bir insandı. Necati Akçağlılar adının bu okulla yaşayacak olması, hepimiz için kıvanç kaynağıdır."

Konuşmalardan sonra ilk ders zilinin çalmasıyla öğrenciler sınıflarına girdiler. Öğrencilere armağan edilen kırtasiye malzemeleriyle dolu okul çantaları ile Kendi Sözleriyle Yaşayan Atatürk kitabı da büyük sevinçle karşılandı. 28 derslikten oluşan okulda 477 öğrenci öğrenim görecek. Derslikler dışında laboratuvarı ve bahçesinde basketbol, voleybol ve futbol sahaları bulunan okulda 20 öğretmen görev yapacak. Tekfen Vakfı tarafından inşa ettirilen okul, bölgede yerleşik olan Toros Tarım'ın güvenli ellerinde çocukları yarımlara hazırlayacak.

Necati Akçağlılar anma duvarı

Açılış törenine bölgeden ve İstanbul'dan katılan Tekfen yöneticileri (soldan sağa): Sinan Hanyaloğlu (Danışman, Toros Tarım); Erten Arslantay (Ceyhan İşletmesi Terminal Müdürü, Toros Terminal); Erhan Öner (CEO, Tekfen Holding); Ahmet İpekçi (Başkan Yardımcısı, Tekfen Holding ve Tekfen Vakfı); Cansevil Akçağlılar (Yönetim Kurulu Başkan Vekili, Tekfen Holding); Esin Mete (Yönetim Kurulu Başkanı, Toros Tarım); Ümit Özdemir (Başkan Yardımcısı, Tekfen Holding); M. Ercan Kumcu (Başkan, Tekfen Vakfı); Nahit Akarkarasu (Hukuk Müşaviri, Tekfen Holding); Mehmet İçöz (Ceyhan İşletmesi Genel Müdür Yardımcısı, Toros Tarım).

İNGİLTERE BÜYÜKELÇİSİ SIR PERCY LORAINE'İN ATATÜRK
HAKKINDA YAZDIĞI MEKTUP KİTAPÇIK OLDU

Atatürk hayranı bir büyükelçi

İngiltere Büyükelçisi Sir Percy Loraine'in Atatürk'ün ölümünden 15 gün sonra Londra'ya özel bir kuryeyle gönderdiği ve üzerine "40 yıl boyunca açıklanmayacak" damgası vurulan mektup, Tekfen'in kurucu ortağı ve Yönetim Kurulu Başkanı Feyyaz Berker'in katkılarıyla kitapçık haline getirildi. Türkçe ve İngilizce iki dilde hazırlanan kitapçıkta, mektubun tam metninin yanı sıra Sir Percy Loraine'in Atatürk'ün ölümünün 10. yılı nedeniyle 10 Kasım 1948 tarihinde BBC Radyosu'nda yaptığı konuşmanın metni de yer alıyor.

Sir Percy Loraine kimdir?

İngiliz diplomat Sir Percy Loraine 1880 yılında doğdu. Oxford'daki Eton College ve New College'ta okuduktan sonra Güney Afrika'da II. Boer Savaşı'na katıldı. 1904'te İngiliz Dışişleri Bakanlığı'na girdi. İstanbul ve Tahran'daki İngiliz misyonlarında görev aldı; ardından Roma, Pekin, Paris ve Madrid'de bulundu. I. Dünya Savaşı'ndan sonra 1919 Paris Barış Konferansı'na katıldı. Çeşitli görevlerle Tahran, Atina, Mısır ve Sudan'ı dolaştıktan sonra 1934'te İngiltere'nin Türkiye büyükelçisi olarak Ankara'ya atandı. Atatürk'le dostluk kuran Sir Percy Loraine, Türkiye ile İngiltere arasındaki yakınlaşmada önemli rol oynadı. Loraine'in çalışanları arasındaki lakabı "Kibirli Percy" idi. Deneyimli diplomat, 1961 yılında hayata gözlerini yumdu.

■ 1934 yılında İngiltere'nin Türkiye Büyükelçisi atanan Sir Percy Loraine, son yıllarında Atatürk'le derin bir dostluk kurmuş ve ona büyük bir hayranlık beslemeye başlamıştı. Loraine ve Atatürk'ün dostluğu ilerledikçe, iki ülke arasında 19. yüzyıldan beri kesilmiş olan diplomatik ilişkilerde de önemli bir canlanma sağlanmıştı. Bu yakınlaşmanın temelini atan yine Atatürk'ün kendisiydi. Atatürk, bir poker partisinin ardından gecenin geç bir saatinde Büyükelçi Loraine'i bir kenara çekmiş ve 1914'ten beri birikmiş olan kötü anıları silerek, İngiltere ve Türkiye'nin birbirine güvenen iki dost haline gelmesini arzu ettiğini söylemişti.

Bu arzu, daha sonraki günlerde başka şekillerde de kendini göstermişti. Bu kez İran Şahı'nın şeref konuğu olduğu bir davette, Atatürk Loraine'e dönüp, "Hasım olarak çok iyiyiz," demişti. "Müttefikliğimiz daha da iyi olur!"

Sir Percy Loraine, Kral 8. Edward'ın 1936 yılında Türkiye'yi ziyaret etmesine de önyak olmuştu. Bu, bir İngiliz kralının Türkiye'ye yaptığı ilk ziyaretti. Loraine, bunun resmi bir ziyaret olmasını istemişti.

Ancak Kral Edward, tatil gezisinde olduğu için bunun özel bir ziyaret olmasını tercih etmişti. Atatürk, protokol tutsağı bir lider olmadığından, Edward'ın bu isteğini anlayışla karşılamış ve onu İstanbul'da konuk etmişti. Tüm bu gelişmeler, iki ülke arasındaki dostluk ve güven bağlarının yeniden oluşmasına büyük katkı sağlamıştı.

Sir Percy Loraine, Atatürk'e büyük bir hayranlık duyuyordu. Atatürk'ün ölümünün 10. yılında, 10 Kasım 1948'de yaptığı konuşmada, onun müthiş yoğunlaşma yeteneğine dikkat çekiyordu. Loraine'e göre Atatürk'ün çevresine yeni katılan her kişiye söyleyecek bir sözü ya da ondan öğreneceği bir şey vardı. İnsan, bunun ardındaki büyük merak ve öğrenme tutkusunu hissederdi. Dostluklarına rağmen Loraine, Atatürk'ü yakından tanıdığını söylemezdi. Onun günlük yaşamına ait hemen hiçbir ayrıntıyı bilmez, bu gibi teferruatla da fazla ilgilenmezdi. Ona göre Atatürk'ün en önemli özelliği, Türk halkının iyiliğini her şeyin üzerinde tutan bir lider olmasıydı. Üstelik barış, güvenlik, ilerleme ve kardeşliğe inanan bir lider; asla savaş ve fetihe değil.

Sir Percy Loraine'in Atatürk hakkındaki gizli mektubu

GİZLİ

Telgraf No: 608 İngiltere Büyükelçiliği Ankara, 25 Kasım 1938

Aziz Lordum,

1. Size Mösyö Kemal Atatürk'ün ölümünü bildiren 194 sayılı telgrafi çok derin üzüntüler içinde sunmuştum.

2. Bu belgeye ek olarak, Büyükelçiliğimiz Müsteşar tarafından hazırlanan ve Kemal Atatürk'ün geçmişteki kariyerini içeren belgeyi sizlere sunma onuru yanında, bu yazımda, Atatürk'ün yaptığı işleri övmekten çok, onun kişiliği ve bu ülke insanına ne ifade ettiği konusuna değinmeye çalışacağım.

Hiç şüphesiz toplumbilimciler ve tarihçiler onun çalışma hayatı ve yaptıklarıyla ilgilenip ayrıntılı bir çalışma yapacaklardır. Ancak bunların çok azı, Atatürk'ün gerçek kimliğini öğrenmeden hazırlanacaktır, ki onu tanımadan yapılacak değerlendirmeler kuşkusuz yanlış olacak ve yanlış yönlendirmelere neden olacaktır.

3. Bu bilginin toplanmasında, ben belki de ayrıcalıklı bir konuma sahiptim. Her ne kadar, rahmetli Cumhurbaşkanı ile çok nadir karşılaşmış olsam da bu görüşmeler diğer diplomatik temsilciliklerinkine nazaran daha sık ve daha uzun olmuştur. Bütün bunlar bir yana, görevimin ilk günlerinden itibaren Atatürk beni bir dost gibi görmüş, benimle görüşmekten memnun olmuş, görüşme fırsatı doğduğunda bundan hoşnut kalmış, karşılıklı konuşmalarımız esnasında ilgi ve dikkati asla azalmamıştır.

Galiba onun yeteneklerini ortaya çıkartan becerikli yaklaşımlarım vardı, bu yüzden olsa gerek görüştüğümüz konu hakkındaki fikirlerine ya da o konuyla ilgili sunduğu sonuca karşı çıktığımda benim bu tavrıma direnmezdi. Dolayısıyla, kendi özel kimliğini bana, diğer yabancılara gösterdiğinden daha fazla gösterdiğine inanıyorum.

4. Doğrudan edinilen tecrübelerimi sağlayan kişisel görüşmelerimiz dışında, onu çok yakın dostlarından ve hatta aramızdaki dostluğu gördükten sonra benimle onun hakkında konuşmaya hiç çekinmeyen Kabine'deki bazı bakanlardan da birçok kez dinleme fırsatım oldu.

5. Atatürk'ün müstesna ve takdire şayan bir şahsiyet olduğunu söylemek pek bir şey ifade etmeyebilir. Ancak gerçekten müstesna ve takdire şayan bir kişiydi, neden bu niteliklere sahip bir şahsiyet olduğunu açıklamaya çalışmalıyım.

6. Sanırım bunu, temelde "çift karakterlilik" olarak açıklayabiliriz. Bu ülkede nefret uyandıran ve yasaklanan H.C. Armstrong'un Grey Wolf (Bozkurt) adlı kitabını okuyan çoğu insan, çok yetenekli; inatçı bir enerjiye sahip ancak insafsız, itici tavırları olan, serkeş mizaçlı, gem vurulmamış zevkleri, ahlak dışı ihtirasları olan; dahası, dostluğu tanımayan bir adamın portresiyle karşılaşmaktadır.

Bu tespiti doğrular görünecek kanıtları toplamak hiç de zor olmayacaktır ancak şahsen ben, bir insanın bu şekilde tanıtılmasını tamamiyle yanıltıcı buluyorum. Gözle görülen bir dizi kural dışılığı sadece ayrı karakterlilikle anlatabileceğime inanıyorum.

Sadece şu veya bu savaşı kazanarak, şu veya bu kanunu çıkararak, harf devrimi yaparak ya da fes giyilmesini yasaklamak veya ülkeyi laik kılarak değil; yüzyıllarca acı çekmiş, ruh karartıcı yönetimler yaşamış bir ırkın dehasına güvenerek, sadece artık kölelik çekilmemesi gerektiğine inandığı için çok sayıda kuvveti harekete geçirip -bir insanın büyüklüğünün ve sıra dışı görüşünün kanıtı sadece iyiliği ile ölçülebilir- on beş yıl gibi kısa bir sürede bu insan birçok iyi şey yapmıştır.

Gerisi ayrıntıdan ibarettir; sadece dedikoducu zihniyetin üzerinde duracağı, ancak bir tarihçinin gerektiği kadarını vereceği ayrıntılar.

7. Atatürk'ün dinamik enerjisi üzerinde durmama gerek yok. Bu enerjinin dayanılmaz gücü, Türk ırkının tarihinde şimdiden önemli bir sayfa olarak yer almıştır. Ancak ben, pek bilinmeyen bir başka özelliğine değinmek istiyorum: Bu da Atatürk'ün doğuştan gelen, belki de farkında olmadan tıpkı sütün kaymağını hemen ayıran aletler gibi, faydasız faydalıdan ayırma yeteneğiydi.

8. Atatürk'ün bütün kişiliğinde veya en azından mevcut şeklinde, bazı çelişkilerle karşılaşmaktadır. İddia edilen acımasızlığı, onu tanıyanların çok iyi bildiği gibi, vatandaşlarına duyduğu sevgiyle uyuşmamaktadır. Tensel günahlar ve geçici ilişkilere duyduğu varsayılan zevklerle karşın toplumda kadının rolü kavramı, halk devrimlerinde en çarpıcı savunmayı ortaya koyduğu kadın hakları ve önemiyle bağdaşmamaktadır.

Zira bir iki sene içinde çokeşliliği yasal olarak ortadan kaldırmış ve istedikleri takdirde harem kadınlarına bile devletin liberal mevkilerinin açık olduğunu ortaya koymuştur. (Kimi zaman toplum içinde de olsa) özel hayatını tanımlayan ve göz ardı edilmiş resmîyeti, giyiminin kusursuzluğu, olağanüstü tavırları ve resmî görevlerdeki asaleti ile garip bir çelişki yaratmaktadır. Sadece birkaç büyük adam daha rahat ve daha güvenli hissetmenizi sağlayabilir; sanırım yok denecek kadar azı da gerektiğinde sizi bu kadar rahatsız hissettirebilir.

9. Atatürk, Batı'da "yes-men" ve uzun süredir Türkiye'de "evet efendimci" olarak bilinen tarzdan hoşlanmıyor, bu tür insanları aşağılıyordu. Ahmak ve dalavuklara tahammülü yoktu. Aslında belki de en çok sömürücüleri sevmeyen, açgözlüleri hor görürdü. Bir insanın onun için çalışıyor olması fikrine hoş bakmazdı. Kendisi zaten ülkesi, ırkı ve insanları için yaşıyor, onlar için düşünüp onlar için çalışıyordu. Diğerleri bu şekilde davranmıyorsa görevlerini yerine getiremedikleri kamsına varyıyordu.

10. Korkarım gelecek nesillere Atatürk bir diktatör olarak aktarılacak. Bunun yanlış olacağı kanısındayım. Hem savaşta, hem barışta evet o büyük bir liderdi ancak gerçek bir diktatör değildi. Ne yazık ki ben, şimdiye kadar onu anlatabilecek diktatör kelimesine ait bir tanımımız olduğuna inanmıyorum. Ancak Hitler ve Mussolini'nin tersine, devlette idari veya yönetim fonksiyonu bulunmuyordu; af yetkisi yoktu; mahkemelere emir yetkisi yoktu; diplomatik misyon temsilcilerini reddetme hakkına sahip değildi.

Bütün bu hususlara teknik gözle bakıp bir kenara iter ve bütün devlet meselelerinde onun isteklerinin hakim olduğu konusunda ısrar edebilirsiniz. Doğru ancak daha çok o konudan sorumlu kişilerin onayının hakimiyeti şeklinde karışımıza çıkıyordu.

Olayların gidişi, Atatürk'ün görüş açısının doğruluğunu, verdiği hükümlerin zekice olduğunu ve hata yapmadığını göstermiştir. Dolayısıyla sıkça fikirlerine başvurulması ve memnuniyetle bu fikirlerin uygulanmasını görmek pek de şaşırtıcı değil. Ancak onu Mussolini, Hitler veya Primo de Rivera gibi diktatörlerden ayıran belki de en büyük özellik, başından beri isteyerek ve çok emek sarf ederek, kendini yaşatacak bir sistem kurmaya çalışmasıdır.

Atatürk'ten sonraki Cumhurbaşkanı seçiminin sessizce hallolması ve ölümünden sonra kurduğu rejimin sakince sürmesi bir kriterse evet başarılı olmuştur.

11. Atatürk'ün idrak gücünde esrarengiz bir yön vardı; küçük şeylere önem vermeyiş veya sinsî olamayışında üstün bir yön bulunuyordu; konsantrasyon gücü olağanüstüydü; şefkat ve ilgi bekleyen bilinçaltının etkileyici yanı belki de şuurlu amacının buz gibi dimdikliğinin bir başka parçasıydı.

12. Müslüman olarak doğmuş, ancak yobazlık karşıtı bir kişi olmuştu, doğruluğu sevmiş, günahın nefret etmişti; işini iyi bilen, istidat sahibi bir askerdi, savaşın nefret ederdi. Bağımsızlığı elde ettiği andan itibaren barışın peşinde koşmuş ve barış ortamını sağlamayı başarmıştı.

Türkiye'nin kaderini elleri arasına aldığından beri, Kemalist Cumhuriyet'in dostluk elini uzatmadığı ve aralarında Osmanlı İmparatorluğu'nun düşmanlarının da bulunduğu tek bir komşusu dahi yoktur. Uzatılan dostluk eli çoğunlukla tutulmuş ve sarf edilen çabalar sonunda ülkelerarası sürtüşme azaltılarak, doğunun bu bölgesinde daha geniş kapsamlı barış, dikkat çekici bir biçimde sağlanmıştır.

13. Kemal Atatürk, yapılması gerektiğine inandığı şeyleri korkusuzca yerine getirmekten asla vazgeçmemişti. Hastalığının şiddetlendiği anlarda ölüme çok yakınlaşmış olsa bile, korku asla ne yüreğine ne beynine yerleşmeyi başaramamıştı. O, Türk Milleti'ne hizmet ederken öldü. Ölüm bile büyük zaferini ondan çalmayı başaramamıştır. İnsanlara hayatlarını, onur ve şereflerini ve insanca yaşama yolunu vermiş, belki de bütün bunlardan daha önemlisi bu haklarına sahip çıkılmalarını sağlayacak bağımsızlığı tattırmıştır.

Lordum, en derin saygılarımla, sizin en sadık ve en mütevazı hizmetkârınız olduğumu bildirmekten şeref duyuyorum.

Percy Loraine

Kaynak: Bilal N. Şimşir, İngiliz Belgelerinde Atatürk (1919-1938) IV, IV. Cilt, XVI. Dizi Sayı: 15cl, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2000.

Türk şehitlere saygı

Tekfen İnşaat, Bakü yakınlarında 3 Türk askerinin mezarının bulunduğu Salyan Mezarlığı'nda bir şehitlik inşa etti. Şehit askerler, 1918'de Azerbaycan'ın bağımsızlık mücadelesine destek olmak için Osmanlı'nın gönderdiği "Kafkas İslam Ordusu"na mensuptu.

■ Osmanlı Devleti, I. Dünya Savaşı'nın devam ettiği 4 Haziran 1918 tarihinde, Bolşevik İhtilali'nin ardından Kafkasya'da kurulmuş üç devletle (Ermenistan Cumhuriyeti, Gürcistan Cumhuriyeti ve Azerbaycan Milli Şurası) Batum Antlaşması'nı imzaladı. Ancak Ermenistan'ın anlaşma hükümlerine uymayarak Azeri halkına zulüm uygulamaya başlaması üzerine Azerbaycan hükümeti, Osmanlı Devleti'nden yardım istedi. Bunun üzerine Harbiye Nazırı Enver Paşa özel bir ordu kurarak, kardeşi Nuri Paşa'nın emrinde bölgeye gönderdi. Azeri ve Dağıstanlı gönüllülerin de katılımıyla 20 bin kişiye ulaşan bu orduya "Kafkas İslam Ordusu" adı verildi.

Kurulan askeri birlikler, bölgede akan kanın durdurulması için harekete geçtiler. Önce Gence, ardından 15 Eylül 1918 günü Bakü kurtarıldı. Ancak kısa bir süre sonra Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'ndan mağlup ayrılması ve Mondros Mütarekesi'nin imzalanması üzerine Osmanlı askerleri Azerbaycan'dan çekilmek zorunda kaldılar. "Kafkas İslam Ordusu" bu süre içinde binlerce şehit verdi.

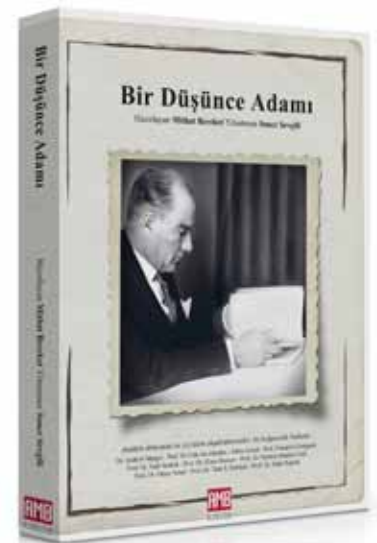
Bu şehitlerden üçü, Bakü yakınlarındaki Salyan Mezarlığı'nda yatıyor. Şehitler için, T.C. Azerbaycan Büyükelçiliği'nin girişimi ve Tekfen İnşaat'ın desteği ile mezarlık içinde bir şehitlik inşa edildi. Şehitlik, Bakü'nün Ermeni ve Bolşevik çetelerinden temizlenmesinin yıldönümü olan 14 Eylül'de Büyükelçi Hulusi Kılıç, Bakü Büyükelçiliği Askeri Ataşesi Tümgeneral Yücel Karauz, Salyan Vali Yardımcısı Etibar Hüseyinov, Tekfen İnşaat Genel Müdür Yardımcısı Levent Kafkaslı, Tekfen Bakü Temsilcisi Turgay Çabalar, Azfen Genel Müdür Yardımcısı Gürhan Ünal, Azerbaycan Türkiye İşadamları Birliği Başkanı Cemal Yangın, şehitliğin inşasında büyük emeği geçen İnşaat

Mühendisi Reha Meşe, Formen Özer Torunlar, Bakü büyükelçilik çalışanları ve çok sayıda vatandaşın katıldığı bir törenle açıldı. Yapılan saygı duruşu ve milli marşların okunmasıyla başlayan törende Büyükelçi Hulusi Kılıç, Salyan Türk Şehitliği'nin Türkiye-Azerbaycan dostluğunun nişanlarından biri olduğunu söyledi.

Atatürk belgeseli yakında TV'de

Tekfen Holding'in kurucu ortağı Feyyaz Berker'in desteğiyle Mithat Bereket ve ekibi tarafından hayata geçirilen "Bir Düşünce Adamı" adlı Atatürk belgeseli TV'de seyircilerle buluşmaya hazırlanıyor. 10 ve 11 Kasım'da Kanal D'de gösterilmesi planlanan belgesel iki bölümden oluşuyor. "Okuma Tutkusunu" adını taşıyan birinci bölümde, Atatürk'ün önemli bir bölümü cephelerde geçen 57 yıllık yaşamında okuduğu 3.397 adet kitap ve bunların Atatürk üzerinde yarattığı etkiler ele alınıyor. Belgeselin "Yeni Devlet Yeni Ulus" adını taşıyan ikinci bölümünde ise, Atatürk'ün modern Türkiye'yi kurarken ona yol gösteren düşünce ve ideallerinin nasıl oluştuğu anlatılıyor.

TEKFEN İMALAT'IN FOTOROMANI

1970'Lİ YILLARDA TÜRKİYE'DE KAYNAKÇI BULMAK BİLE BÜYÜK SORUNDU. TEKFEN, AĞIRLIKLI OLARAK HİZMET VERDİĞİ PETROL, GAZ VE PETROKİMYA TESİSLERİNİN METAL AKSAMLARININ MÜHENDİSLİK, ÜRETİM VE MONTAJ İŞLERİNİ YAPABİLMEK İÇİN 1970 YILINDA TEKFEN İMALAT VE MÜHENDİSLİK A.Ş.'Yİ KURDU. FİRMANIN UZMANLIĞI SİLİNDİRİK VE KÜRESEL DEPOLAMA TANKLARI, BASINÇLI KAPLAR, ISI EŞANJÖRLERİ, BUHAR KAZANLARI VE AĞIR ÇELİK KONSTRÜKSİYON ÜRETİMİ OLACAKTI.

TEKFEN İMALAT'IN KURULUŞUNU, DAHA ÖNCE İPRAŞ'TA PROJE MÜDÜRÜ OLARAK ÇALIŞAN HAYRİ ADANALI YAPTI. ADANALI, AYNI ZAMANDA ŞİRKETİN ORTAĞI VE YÖNETİCİSİ OLDU.

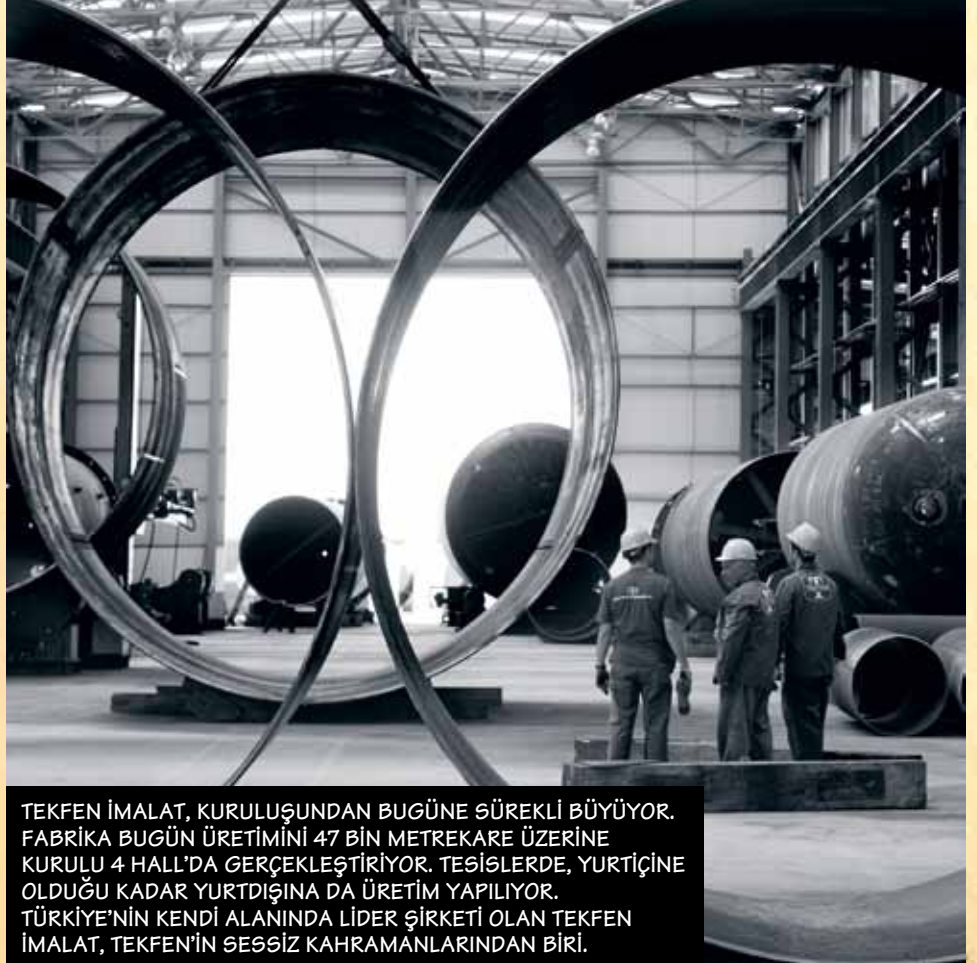
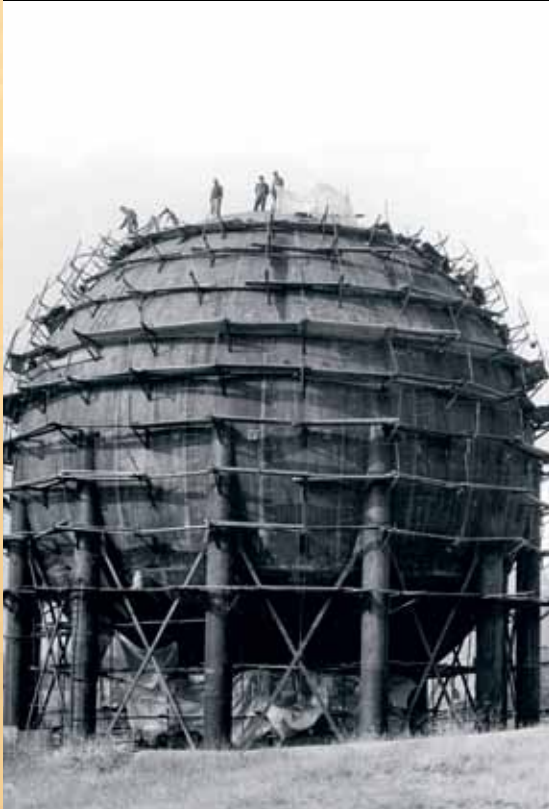

KURULUŞ GÜNLERİNDEN BİR ANI:
(SOLDAN SAĞA) HAYRİ ADANALI,
FEYYAZ BERKER, GÜNAY
ÜNLÜSOY VE NİHAT GÖKYİĞİT

TEKFEN İMALAT, 1970 YILINDA DERİNCE'DE, SADECE 6 BİN METREKARE ÜZERİNE KURULU TEK "HALL"DA ÜRETİME BAŞLADI. TESİS, O GÜNLERDE DAHA ÇOK BİR ATÖLYE GÖRÜNÜMÜNDEYDİ.

TEKFEN İMALAT'IN UZMANLIK ALANLARINDAN BİRİ KÜRESEL TANKLAR. ŞİRKETİN KURULUŞUNDAN ÖNCE BU TANKLARIN ÜRETİMİ YURTDIŞINDA YAPILIYOR, MONTAJINDA BİLE YABANCI UZMANLAR ÇALIŞIYORDU.

TEKFEN İMALAT, KURULUŞUNDAN BUGÜNE SÜREKLİ BÜYÜYOR. FABRİKA BUGÜN ÜRETİMİNİ 47 BİN METREKARE ÜZERİNE KURULU 4 HALL'DA GERÇEKLEŞTİRİYOR. TESİSLERDE, YURTDIŞINA OLDUĞU KADAR YURTDIŞINA DA ÜRETİM YAPILIYOR. TÜRKİYE'NİN KENDİ ALANINDA LİDER ŞİRKETİ OLAN TEKFEN İMALAT, TEKFEN'İN SESSİZ KAHRAMANLARINDAN BİRİ.